THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. TREČIADIENIS — WEDNESDAY, GRUODIS — DECEMBER 27, 1989 Nr. 251

Sovietų Sąjunga pripažino Stalino-Hitlerio paktus negaliojančiais

Sovietų Kongreso nutarimas

Maskva. Gruodžio 24 d. — Sovietų Liaudies Kongresas šiandien deklaravo, jog Stalinas ir Hitleris nelegaliai susitarė padalinti Rytų Europą į įtakų sferas prieš II-jį Pasaulinį karą pasakydamas, kad slaptas susitarimas tarp dviejų vadų pažeidė „suverenumą ir nepriklausomybę" kitų tautų.

Sovietų Kongresas pasmerkė slaptus protokolus prie 1939 m. Sovietų-Vokietijos nepuolimo sutarties, įskaitant ir pridėtą žemėlapį, kuriame nužymėtos interesų sferos. Jis pasmerktas kaip „legaliai netinkamas ir negaliojantis nuo pat pasirašymo momento". Tai pats tos dienos svarbiausias politinis įvykis, rašo „New York Times". Nepuolimo sutartis sutarta 1939 m. rugpjūty tarp Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministerio Molotovo ir Vokietijos Užsienio ministerio Ribbentropo, įskaitant ir slaptuosius protokolus, padalino Rytų Europą tarp dviejų valstybių, perskiriant Lenkiją ir atiduodant Stalinui laisvas rankas Latvijoje, Lietuvoje, Estijoje ir Rumunijos dalyje.

Baltijos valstybės visą laiką teigė, kad ta sutartis paruošė kelią jų neteisėtai okupacijai 1940 m. ir dabar visų trijų valstybių parlamentai paskelbė paktą negaliojančiu.

Oficialus nutarimas

Po dešimtmečių neigimo, Kremlius pirmą kartą šią vasarą pripažino, kad slaptieji protokolai yra autentiški. Bet, nors deklaruota, jog tie protokolai neturi teisinio pagrindo, Kremlius vis tiek mano, kad tai neliečia dabartinių Sovietų Sąjungos sienų. Tautiniai sąjūdžiai Baltijos respublikose neteisėtus slaptus protokolus laiko pagrindu savo reikalavimui atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos kaip savo konstitucine teise.

Ši rezoliucija buvo priimta 1,432 balsais prieš 252 balsus, 264 balsams susilaikius. Rezoliucija yra truputį švelnesnė už tą, kuri buvo pasiūlyta specialios komisijos, kuris ištyrė buvusį paktą ir jo aplinkybes. Šeštadienį deputatai atmetė komisijos originalią rezoliuciją, pasisakydami, kad ji per griežta. O anksčiau Gorbačiovas kaltino tautinius sąjūdžius atsiskyrimo nuodais, kurio pareiškimai buvo prieš Baltijos kraštų sąjūdžius. Kritikai čia aiškino, kad Kongresas turi būti atsargus, kadangi nėra rasta slaptųjų protokolų originalų.

Originalo dokumentai buvo nacių sudeginti, baigiantis karui, bet buvo padarytas mikrofilmas ir perduotas Britanijos ir Amerikos aukštiesiems pareigūnams ir filmas yra išlikęs. Po Aleksandro Jakovlevo kalbos, kuris yra Politbiuro narys ir tos kongresinės komisijos pirmininkas, Kongresas sutiko su protokolų autentiškumu ir patvirtino juos smerkiančią rezoliuciją.

Pasmerkta ir Afganistano invazija

Tą pačią dieną Kongresas pasmerkė „moraliniu ir politiniu pagrindu" Sovietų dalinių pasiuntimą į Afganistaną. Šioje rezoliucijoje sakoma, jog keturi vyrai, visi jau mirę, yra kalti už tai. Tačiau Sovietų kariai ten garbingai atlikę savo pareigas. Užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze jau šių metų pradžioje pasmerkė Sovietų įsikišimą į Afganistano karą. Sovietai iš ten pasitraukė vasario mėnesį. Afganistano kovose žuvo daugiau kaip 13,000 Sovietų kareivių.

Sovietų Kongresas taip pat pasmerkė kareivių riaušes Tbilisyje balandžio mėnesį ir kad ten buvo panaudota jėga prieš demonstruojančius Gruzijos sostinėje.

Lietuva laukia laisvės, bet Maskva ir dabar pateisina savo okupaciją Baltijos kraštuose. Ar perestroika ir glasnost nebegalioja? Nuotrauka su juodu kaspinu ant trispalvės su nacizmo ir komunizmo ženklais amerikiečių spaudoje iš Vilniaus demonstracijų.

Sovietų partijos vadai svarsto Lietuvos klausimą — nėra vieningos nuomonės

Maskva. Gruodžio 25 d. — Sovietų Sąjungos Komunistų partijos vadovybė, sukviesta specialiam lemtingam posėdžiui partijos vienybės išlaikymo klausimu, negalėjo susitarti, nežiūrint kad tarėsi daugiau kaip 8 valandas, ką daryti su Lietuvos partijos atsiskyrimu iš Sovietų Sąjungos, praneša „Los Angeles Times" korespondentas M. Parks iš Maskvos.

Po klausimo referavimo, kurį padarė pats Gorbačiovas, kalbėjo 20 vyresniųjų partijos narių-vadų, bet atėjus 8 val. vak. buvo tokie gilūs skirtumai, kad Gorbačiovas nutraukė posėdį, kad per naktį galbūt privačiuose pokalbiuose galėtų prieiti vieningo sprendimo. Partijos Centro Komitetą sudaro 250 narių ir jų privatūs susitarimai buvo laukiami kitą dieną, praneša ir Sovietų „Tasso" žinių agentūra.

Kaltos reformos

Partijos vienybės klausimas yra pats sunkiausias reikalas ir negalėjimas susitarti rodo, kad pagrindiniai klausimai buvo diskutuoti ir liko neišspręsti. Paprastai Centro Komitetas turi griežtai nustatytą laiką, daugiausia pusę dienos, bet šį kartą, manoma, kad Gorbačiovas turėjo daug sunkumų susikalbėti su partijos senaisiais „užkietėjusiais" nariais. Konservatyvieji nariai visada

kaltina Gorbačiovo reformas už visus nepasisekimus krašte. Pats žymiausias jo kritikas yra Politbiuro narys Jegoras Ligačiovas, kuris čia griežtai kalbėjęs.

Reuterio pranešimas

„Tasso" agentūra nepranešė posėdžio detalių, bet galima esą suprasti, kad buvo „karštų ginčų", praneša Reuterio agentūra. Šie debatai buvo tęsiami ir vakar. Visam posėdžiui vadovavo Gorbačiovas, kuris taip pat griežtai kritikavęs lietuvių sprendimą pasitraukti iš sąjunginės partijos. Posėdyje dalyvauja ir visų 15 respublikų partijų vadai, įskaitant Algirdą Brazauską, naujosios atsiskyrusios partijos vadą, o taip pat Estijos ir Latvijos partijų vadus.

Šalia partijos ideologo Vadimo Medvedevo, kuris pasisakė prieš Lietuvos sprendimą, dar jam pritarė Azerbaidžano, Kazakų ir Ukrainos partijų vadai. Brazauskui pritarė dar du lietuviai, tačiau vienas lietuvis pasisakė už Maskvą. Jis atstovavo Lietuvos mažumų grupei, kuri atsiskyrė nuo Lietuvos komunistų partijos ir prisiekė ištikimybę Kremliui. „Tassas" dar prieš posėdį išleido pranešimą, kad Centro komitetas nutars, jog Lietuvos nutarimas atsiskirti iš Sovietų partijos negalioja.

Vėliausių žinių pranešimu, Gorbačovas paskelbė, kad Lietuvos Komunistų partijos atsiskyrimas yra neteisingas, todėl negalioja.

Lietuvos partijos vadai sako, kad jų veiksmai sutinka su Gorbačiovo liberaline programa.

— **Prez. Bushas** reikalauja, kad Vatikanas išduotų Panamos diktatorių iš savo nunciatūros, kurioje jis šiuo metu yra pasiprašęs politinio pabėgėlio teisių.

— **Rumunijos** diktatoriaus Ceausescu teismo eiga buvo nufilmuota. Jis buvo su žmona Elena sušaudytas už genocidą, kurį vykdė per 24 metus valydamas savo įsakymais Rumuniją.

Noriega Vatikano nunciatūroje

Panamos miestas. — Pabėgęs diktatorius gen. Manuel Antonio Noriega sekmadienį netikėtai 3:30 val. popiet atvyko iš slaptos buveinės ir Vatikano nunciatūroje pasiprašė politinio pabėgėlio teisių.

Tuoj kilo klausimas, kaip jis galėjo nepastebėtas atvykti į Vatikano misiją, kai Panamos miestą padeda kontroliuoti amerikiečiai kareiviai. Gen. M. Thurman, kuris vadovauja Amerikos karo pajėgoms Panamoje, pranešė, jog Noriega prisistatė popiežiaus nuncijui ir kad amerikiečiai laukia diplomatinių instrukcijų. Kai tik žinia pasklido mieste, tuoj žmonės gatvėse pasirodė su baltomis nosinėmis, kurios reiškia opozicijos ženklą prieš diktatorių, vairuotojai tuo pradėjo duoti mašinų signalus ir reikšti džiaugsmą, kad pagaliau nusikratė dvejus metus besitęsiančios priespaudos.

Nors sostinėje vyko plėšikavimai, bet žmonės nevengė pareikšti savo pritarimą naujai vyriausybei ir amerikiečių kariams, padėjusiems, nors ir pavėluotai, nusikratyti uzurpatoriaus. Baltųjų rūmų spaudos sekr. pasakė, kad bus daromos pastangos jį perduoti teismo įstaigoms. Gynybos sekr. Dick Cheney nuskrido su amerikiečių kariais praleisti Kalėdas ir jis Panamoje pasakė, jog „dabar yra advokatų ir diplomatų reikalas, ką daryti toliau. Kariai atliko savo pareigas".

Pranešama, kad Noriegos rūmuose, kur jis gyveno, buvo rastas didelis Hitlerio paveikslas, maždaug 100 svarų kokaino, nuo 3 iki 6 milijonų dolerių miegamojo seife ir daug meno kolekcijų. Taip pat daug įvairiausių ginklų ir amunicijos. Ir 200 dėžių likerio. Rasta ir pornografijos bei medinių dievukų ir spiritizmo stalas. Noriega norįs išvykti į Ispaniją arba Kubą. Įdomu, kad Noriega, kuris visad kovojo prieš Katlikų Bažnyčią, pasiprašė jos globos.

Padėtis Panamoje gerėja, nors buvo daug apiplėšimų namuose ir krautuvėse.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Lietuvos** Komunistų partijos atstovai Brazauskas, Beriozovas, Sakalauskas ir Astrauskas dalyvauja Sovietų Sąjungos Centro Komitete specialime posėdyje, kuris nagrinėja lietuvių nutarimą atsiskirti iš sąjunginės partijos.

— **Estijos** deputatas Endel Lippmaa pranešė, jog Aleksandras Jakovlevas kalbėjo Sovietų kongresui, kad 1939 originalių protokolų nėra Sovietų Užsienio reikalų ministerijos archyvuose, bet dokumentai buvo rasti ministerijos to laikotarpio papkėse su patvirtintais parašais.

— **Popiežiaus Jono Pauliaus II** Kalėdų šv. Mišios iš Vatikano buvo pirmą kartą transliuojamos Rytų Vokietijoje. Taip pat ir Lenkijoje, Vengrijoje ir Sovietų Sąjungoje. Popiežius savo kalėdiniame žodyje pasauliui apgailestavo skaudžius įvykius Rumunijoje. Savo sveikinimus pareiškė 56 kalbomis.

— **Baltieji rūmai** patvirtino žinią, kad tuoj po sutriuškinimo kinų studentų demonstracijų už demokratiją, prez. Bushas liepos mėnesį buvo slapta pasiuntęs Saugumo tarybos viršininką Scowcroft ir Valstybės departamento sekretoriaus asistentą Eagleburger į Kiniją. Neseniai jie ir antrą kartą ten buvo pasiųsti, kas sukėlė didelį Kongreso narių pasipriešinimą.

— **Salvadore** komunistai sukilėliai atnaujino sabotažo veiksmus.

— **Nikaragvos** sandinistų Rinkimų komitetas įsakė savo policijai lydėti visus politinius susirinkimus.

— **Buchareste** pirmą kartą buvo viešai laikomos Kalėdų šv. Mišios, kur dalyvavo labai daug žmonių.

— **Washingtone** teisininkai mano, kad gen. Noriega negali gauti Vatikano azylio teisių, nes jis nebuvo persekiojamas, o pats persekiojo kitus.

— **Hondure** pasitraukė vienas vyriausių Contras partizanų vadų Juan Ramon Rivas, kuris buvo vadinamas „nom-de-guerre". Nežinia, kas perims jo vietą, nes Hondure yra 12,000 Nikaragvos laisvės kovotojų.

Nuversta Deržinskio statula

Varšuva. — AP žinių agentūra pranešė, jog tūkstančiai lenkų praeivių stebėjo, kai darbininkai nuvertė Felikso Deržinskio statulą, kuris suorganizavo Sovietų slaptąją policiją po 1917 metų bolševikų revoliucijos Lenino pavedimu. Pagal Deržinskio taisykles, čeka buvo atsakinga už terorą, sunaikinant kovojusius prieš Sovietų režimą. Čeka vėliau buvo pavadinta NKVD, o vėliau KGB agentūra. Deržinskis čia buvo vadinamas „Kruvinuoju Feliksu". Kai ta statula buvo nuversta, tai žmonės pradėjo dainuoti ir šokti čia pat gatvėje. Deržinskis mirė 1926 m. Tas paminklas buvo pastatytas 1951 m. stalinizmo žydėjimo metu. Įsakymas nuversti Deržinskio paminklą buvo gautas iš komunisto Varšuvos miesto mero Jerzy Boleslawskio.

Suimtas, nuteistas ir sušaudytas „antrasis" Stalinas

Bucharestas. — Didžioji Europos ir Amerikos spauda spausdina Rumunijos skerdynių nuotraukas, kurios labai panašios lietuvių Rainių miškelio, Pravieniškių ar Panevėžio žudynių vaizdams. Jugoslovų ir vengrų žinių agentūros sako, kad nužudyta gal daugiau kaip 70,000 žmonių Rumunijos civilinio karo metu. Ištikimieji Ceausescu saugumiečiai — Securitate agentai yra labai gerai ginkluoti ir kovos prieš kariuomenę, kuri perėjo į Rumunijos Išlaisvinimo sudarytos organizacijos pusę.

Rumunijoje laisvės kovotojų kontroliuojama televizijos stotis šeštadienį pranešė, kad jie suėmė pabėgusį prezidentą Ceausescu, jo žmoną, brolį ir kitus buvusius vadovaujančius asmenis. Pranešė, kad jam bus tuoj vykdomas karo meto teismas. Kalėdų dieną žinių agentūros pranešė, jog įvyko karo teismas ir Ceausescu ir jo žmona jau sušaudyti. Taip pat siumtas Ludovic Fazekas, ministeris pirmininkas ir nemaža jo šeimos narių, kurių buvo maždaug 40 asmenų. Jie buvo Rumunijos pagrindinėse pozicijose.

Sukilimas prasidėjo provincijoje

Anksčiau Tautinis Išlaisvinimo komitetas, kuris turi pilną rumunų pasitikėjimą ir kariuomenės paramą, pranešė tik, kad Ceausescus šeima bus teisiama, bet nebus atiduota minios teismui. Timisoara mieste, Transilvanijos provincijoje, prasidėjo sukilimas ir tuoj apėmė visą Rumuniją. Vakarų diplomatai ir daugelis rumunų užsienio žurnalistams teigė, jog naujoji vadovybė ir ad hoc komitetas nugalės Securitate jėgas, nors jie žino savo slaptus tunelius, kuriuose yra begalybė prikrauta ginklų. Komitetas kreipėsi į architektus, kad jie pasakytų, kur tie tuneliai yra. Securitate vadas gen. Tudor Postelnicu buvo sugautas šeštadienį ir per televiziją paragino visus saugumiečius pasiduoti. Bet jie šaudė protestuotojus, sunaikino jų asmens dokumentus ir krovė lavonus į sunkvežimius ir vežė už sostinės ribų. Vėliau žmonės susekė ir rinkosi prie lavonų, kad galėtų atpažinti savuosius ir pasiimti palaidojimui.

Šeima valdė valstybę

Kai Ceausescu perėmė valdžią 1965 m. kovo 22 d., jis tuoj paskyrė savo pasekėjus į vyriausius postus, o vėliau visą savo giminę. Jo žmona Elena, Politbiuro narė ir premjero pavaduotoja, buvo galingiausia po savo vyro partijoje ir valstybėje. Brolis Ilie buvo generolas ir Gynybos ministeris. Kitas brolis Andruta buvo policijos vadas ir Vidaus reikalų tvarkytojas. Dar kitas brolis Ion vadovavo ekonomijos ministerijai. O brolis Martin buvo diplomatas, brolis Florea partijos laikraščio Scinteia redaktorius. Sūnus Nicu vadovavo Transilvanijos partijai. Kiti giminaičiai taip pat buvo raktinėse pozicijose.

400 milijonų aukso

„Jis buvo biauresnis už Staliną, kuris norėjo įvesti diktatūrą. Ceausescu šūkis buvo — valdžia tik vienoje šeimoje", pasakė disidentas rašytojas Dan Petrescu. Rumunai jį vadino antruoju Stalinu.

Reuterio agentūra praneša, jog Šveicarijos banke ši šeima turėjo 400 milijonų dolerių vertės aukso. Tą patvirtino ir Zuricho laikraštis. Rumuniją jis valdė teroristiniais metodais ir kalėjimuose buvo daug politinių kalinių. Karo teismas jį nuteisė už tautos genocidą.

Rumunijos Išlaisvinimo komitetui dabar vadovauja Ion Iliescu. Jis pažadėjo laisvus rinkimus ir daugpartinę sistemą. Tai esanti tik laikina vadovybė. Laikinąją vyriausybę pripažino jau Amerika, Sovietų Sąjunga, Albanija, Jugoslavija ir Prancūzija.

— **Prancūzijos** prez. Mitterrand pasisakė prieš dabartinių valstybių sienų pakeitimą Europoje.

— **Čekoslovakijoje** Romos Katalikų Bažnyčia atgavo savo turėtas autonomines teises.

— **Čekoslovakijos** Komunistų partija savo pirmininku išrinko buvusį premjerą L. Adamec, kuris pakeitė Karel Urbanek, partijos vadu buvusį tik kelias savaites.

Karinė byla Šiauliuose

Šiauliai. — Pabaltijo karinės prokuratūros bendrosios priežiūros skyriaus viršininkas 1989 metų spalio 31 dienos nutarimu iškėlė baudžiamąją bylą Šiaulių miesto gyventojams Bulotui Šauliui, Ruzgui Emilijui, Ivanavičiui Rolandui, Miuzui Valdui už atsisakymą tarnauti Tarybinėje armijoje bei Razminui Žilvinui už kurstymą atsisakyti atlikti tokią tarnybą.

Gruodžio 7 d. vykusiame Šiaulių miesto LPS Tarybos valdybos posėdyje buvo priimtas pareiškimas, kuriame sakoma, kad baudžiamosios bylos šiems minėtiems asmeninims iškeltos nepagrįstai, todėl LPS Šiaulių Tarybos valdyba gins juos visomis galimomis politinėmis ir teisinėmis priemonėmis. LPS Šiaulių Tarybos valdyba pasisako už parlamentinį Lietuvos jaunuolių karinės tarnybos sprendimo kelią. Pareiškime sakoma, kad Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba pritarė deputatų komisijos Molotovo-Ribbentropo pakto tyrimo išvadoms, tuo pačiu pripažino okupacinį Lietuvos statusą. Tarptautinė 1949 m. Ženevos konvencija, kurią 1954 m. ratifikavo ir Tarybų Sąjunga, numato, kad okupuotos šalies gyventojai prieš jų valią negali būti verčiami tarnauti okupacinėje kariuomenėje.

KALENDORIUS

Gruodžio 27 d.: Jonas apaštalas, Fabijolė, Dautaras, Gedvinė, Eglė, Rymas.

Gruodžio 28 d.: Agapė, Kantvilas, Kamilė, Ema, Mingailė, Linksmuolis, Vaidilutė, Vyga.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:16, leidžiasi 4:26.

Temperatūra dieną 27 l., naktį 17 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

ATSISVEIKINOM SU A.A. ALEKSU POCIUM

A. a. js Aleksas Pocius

Dar vienas „Lituanicos" tunto narys — brolis Aleksas Pocius iškeliavo amžinybėn Vyriausiojo Vadovo pašauktas. Iškeliavo lapkričio 22 d., po sunkios ir skaudžios ligos, vos 55 metų sulaukęs. Paliko liūdinti žmona Zina, motina Sofija, sūnūs Edvardas ir Tomas, broliai Danielius ir dr. Alfonsas — Vytas bei kiti artimieji. Liko nuliūdę „Lituanicos" tunto broliai, kurių tarpe Aleksas savo darbais ir pavyzdžiu paliko neišdildomus prisiminimus.

Jūrų skautininkas Aleksas Pocius buvo suaugęs su „Lituanicos" tuntu. Jis buvo vienas iš tų nepailstančių darbininkų, kurie keliaudami skautiškuoju keliu, nemokėjo pasakyti, kad užteks, kad jau pavargo. Daugelį metų būdamas Rako stovyklos administratorium, kas penktadienį su kitais savanoriais keliaudavo stovyklavietėn savaitgalio darbams. Daug jo laiko ten praleista, daug darbų įvykdyta. Broli, Sese, kai vyksi Rako stovyklon, sustok prie puikiųjų geležinių stovyklavietės vartų ir prisimink brolį Aleksą šiuos vartus savo rankomis pastačiusį.

Vienas iš didžiųjų darbų tunte — pasiruošimas metinei Kaziuko mugei. Tai ištisos žiemos darbas. Daug metų šiose darbo talkose tarp dulkių debesyse paskendusių, bet giedriai skautiškai nusiteikusių „Litunicos" dievdirbių sutikdavom besišypsantį brolį Aleksą, vadovaujantį darbams, ar po darbų šiukšles šluojantį. O kas gali užmiršti „Pocinę", kuri tapo Aleksui „prikabinta", lyg būtų koks muginis medalis.

A. a. brolis Aleksas gimė Lietuvoje. Jaunas atvyko į Ameriką. Tarnavo JAV-ių karo laivyne, studijavo mechaninę inžineriją. Sukūrė šeimą su skautininke Zina Kloviškyte. Užaugino du sūnus jūrų skautus Edvardą ir Tomą. „Litunicos" tunte energingai dirbo įvairius darbus. Pastaruosius 7 metus buvo Brolijos Tiekimo skyriaus vedėju. Į skautininko laipsnį buvo pakeltas 1978-tais metais. Apdovanotas garbės žymenimis: UŽ NUOPELNUS ordinu 1975 m., LELIJOS ordinu - 1980 m., o vos keletą dienų prieš mirtį, — PADĖKOS ordinu, kurio jam gyvam nesuspėta įteikti.

A.a. brolis Aleksas lapkričio 24 d. buvo pašarvotas Petkų Marquette laidotuvių koplyčioje. Čia lapkričio 24 d. su velioniu atsisveikinti prisirinko pilna koplyčia artimųjų ir draugų, daugiausia skautiško kelio bendrakeleivių. „Lituanicos" tunto skautininkams garbės sargyboje prie karsto budint, atsisveikinimą pravedė LSS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Gediminas Deveikis, trumpai supažindindamas susirinkusius su velionio nueitu gyvenimo keliu. Jūrų skautijos vardu atsisveikinimo žodį tarė js Leopoldas Kupcikevičius, LS Brolijos skautininkų skyriaus vardu kalbėjo tam įgaliotas fil. vs. Sigitas Miknaitis, Chicagos skautininkų draugovės vardu — s. Aldona Palukaitienė, „Aušros Vartų" tunto vardu — fil ps. Svajonė Kerelytė. Skautininkui Antanui Jarūnui perskaičius žymenius apdovanojimo įsakymą, LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs. G. Deveikis našlei sesei Zinai įteikė velioniui skirtą Padėkos ordiną, kurį sesė Zina įdėjo į karstą. Visiems skautiškos šeimos nariams pusračiu apsupus karstą skautiškai supintomis rankomis, buvo sugiedota „Lietuva brangi" ir tradicinė „Ateina naktis".

Lapkričio 25 d., po gedulingų šv. Mišių Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, daugiau negu 60 automobilių vilkstinė palydėjo brolį Aleksą į Amžino poilsio vietą Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Čia laidojimo apeigas atliko Mišias bažnyčioje laikęs ir pamokslą pasakęs klebonas kun. Jonas Kuzinskas.

Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į „Dainos" restoraną pietums. Čia pabendrauta su brolio Alekso artimaisiais, prisimenant jo nuopelnus lietuviškam skautavimui, ypač „Lituanicos" tunte.

Iki pasimatymo, Aleksai; iki pasimatymo paskutinėje sueigoje. Tavo nuoširdumas ir entuziazmas skautiškame — žmogiškame kelyje telieka pavyzdžiu jaunesniems broliams. Ilsėkis ramybėje. Mes čia likusieji budėsime, kaip Tu budėjai.

L.K.

„Nerijos" tuntui dvidešimtmečio sukaktį švenčiant, ilgamečiams rėmėjams ir nuolatiniams talkininkams Alfonsui Eitučiui ir Antanui Bartkui dėkoja tuntininkė jps Violeta Paulienė. Nuotr. **J. Tamulaičio**

„Lituanicos" skautų tuntas Chicagoje. Nuotr. **J. Tamulaičio**

TARNAVIMAS ARTIMUI

Skautybės įkūrėjo lordo Baden Powelio pagrindinė skautybės idėja buvo išmokyti jaunuolius prasmingai gyventi. Gyvenimas be savanaudiškumo ir egoizmo — nelengvai pasiekiamas uždavinys. Tai siekti padeda skautiški įstatai ir įsakymai, kalbantys apie artimo meilės idėją. Net Geležinis įstatas yra netiesiogiai susijęs su artimo meile, atsižvelgiant į tai, kaip mes bendraujame su kitais, atlikdami savo pareigas.

Daryti gera, tarnauti kitiems — kodėl? ar verta? Juk pastarųjų 10-ties metų studija, apklausinėjant gimnazistus, kas jiems svarbiausia gyvenime, parodė, kad jų nuomonė — turėjimas pinigų esanti svarbiausia vertybė, o mažiausiai populiari — suradimas gyvenimo prasmės.

Kodėl svarbu daryti gera? Kai šiuo klausimu pravedžiau apklausinėjimą, gavau atsakymą, kad žmogus daro gera kitiems tam, kad pats dėl to geriau jaustųsi. Kas tai — savanaudiškumas ar savimeilė? Reikia turėti mintyje, kad tarnavimas artimui yra darbeliai, atliekami negalvojant apie save, ar kokia tau bus iš to nauda. Nuostabu, kad tai darydamas pats geriau dėl to jauties. Iš kito taško žvelgiant, savanaudis nėra tas žmogus, kuris save per daug myli — jis visai savęs nemyli. Žmogus turi mylėti save, tik tada jis gali mylėti ir tarnauti kitiems. Pažindamas savo norus ir jausmus, geriau pažinsi kitų jausmus ir norus. „Kaip myli save, taip mylėsi kitus". Vienas Antrojo Pasaulinio karo belaisvis savo prisiminimuose teigia: „Mažuma jautėmės kalti, kai buvome beprasmiškai mušami, apvagiami, žeminami; dauguma jautėmės kalti, kai praleidome progą kam nors padėti".

Savimeilė yra pozityvus jausmas, ji ugdo savigarbą. Atvira komunikacija ir laikydamiesi taisyklių mes santykiaujame su visuomene.

Deja, mūsų artimo meilės darbams trukdo: 1. — atsakymas „NE"; 2. — pasiteisinimas „per senas,-a"; 3. — negailestingas gyvenimas („dog eats dog world"); 4. — „buvau apviltas anksčiau — niekados nebepasitikėsiu kitu". Pagalvok apie kiekvieną šį atvejį.

„NE" yra sunkus beviltiškas žodis. Gražiau skambėtų „galbūt" arba „taip". Tokie atsakymai palieka viltį. Daugelis jautėmės atstumti, kai kuriuo reikalu kreipėmės prašydami pagalbos ir išgirdome „ne". Tas trumpas žodelis pakerta ūpą.

Žmogus, kuris nieko nerizikuoja ir nieko nedaro, yra — niekas. Nejausdamas skausmo ir liūdesio, jis neturi tikro ryšio su gyvenimiškumu, todėl jis negali mokytis, augti, justi, mylėti, gyventi. Meilės antitezė nėra neapykanta, bet apatija. Jausdamas neapykantą, jauti, kad ir neigiamą jausmą, bet ji jauti.

„Per senas" — daugelis galvoja, kad save „atrandam" gimnazijoje, o „atradę" nustojam augti ir bręsti. Tai netiesa! Bręstame visą gyvenimą. Subrendęs asmuo privalo tęsti savęs ugdymą. Visuomenę sudaro įvairaus amžiaus žmonės. Kiekvienas amžius gyvenime svarbus. Dirbdami nepasiduodam senatvei. Savo energija paliesdami kitus, patys augame. Nesidalindami su kitais, ugdome egoizmą; pradedam dvasiniai pūti, rūpindamiesi tik savimi ir savanaudiškais reikalais. Didžiausia pareiga gyvenime — augti dvasiniai ir stengtis kiek galima daugiau pasiekti.

„Negailestingas gyvenimas" — šiandien yra žinoma grupė žmonių, vadinamų „yuppies", kurie nieko vertingo savyje neranda. Nusigandę jie naudoja išorinius simbolius, stengdamiesi įrodyti jų pačių svarbą. Nemanau, kad skautas gali būti „yuppie". Gyvenimo prasmė yra būti vertingai prisimenamu, jausti, kad mano buvimas padarė skirtumą gyvenime, svarbu, kad aš buvau ir gyvenau. Reikia dirbti, judėti, vadovaujantis anksčiau minėtomis sąlygomis — savigarba, atvira komunikacija ir pozityvia veikla visuomenėje. Neugdykim to „negailestingo gyvenimo", bandydami įžiūrėti kituose jų gerumą, garbingumą ir prasmingumą.

„Apviltas anksčiau" — gyvenimo paradoksas yra, kai gyvenime rizikuoji, gali būti apviltas, užgautas, tačiau jei nori dvasiniai augti, turi rizikuoti. Žmogus gyvenime gali pasikeisti, praturtėti tik bandydamas. Visi esame pergyvenę sunkumus. Tie išgyvenimai ugdo asmenybę, mūsąjį „Aš". Prisiminkime, kad visi turime sunkumų. Tai padeda mums ir kitus geriau suprasti.

Kaip galime tarnauti artimui? Nekalbėsiu apie sueigų pravedimą, talkinimą Vasario 16-sios minėjime ar kt. Grįžtant prie savimeilės ir savigarbos, mūsų bendravimas su kitais remiasi tais dėsniais. Pagalvokime, kiek esame atviri sau? Ar pozityviai galvojame apie save? Ar gerbiame savo kūną ir laikomės sveikatos dėsnių?

Nepasitikėjimas savimi ugdo neapykantą, pavydą ir kitas neigiamas emocijas. Jos auga. Iš to kyla apkalbos, nemalonūs žodžiai, nelankstumas ir ardo žmonių tarpusavio santykius. Kaip to išvengti? Kaip save pažinti ir mylėti?

Kitas paprastas, bet kilnus būdas tarnauti kitiems yra pareiškimas komplimento nepažįstamam, šeimos nariams, bendradarbiams. Pagalvokim, kaip patys nudžiungam, kai kas gerai apie mus atsiliepia. Kiekvieną kartą, kai pažeminam kitą asmenį, įskaudinam ar grasinam, mes pakenkiame jo savijautai. Jei tas žmogus nesubrendęs, galim tuo jam protiniai-psichiniai pakenkti. Kiekvieną kartą, kai esame švelnūs, padorūs ir mylintys — esame pozityvi psichinė jėga. Vien gero žodžio kartais neužtenka — reikia paspausti ranką, pabūti kartu, pasišnekėti, išklausyti.

Apsidairykim — kiek daug mūsų tarpe nelaimingų šeimų, kuriose klesti neapykanta, alkoholizmas, narkotikai... Kaip galime jiems padėti? Ne patarimais, bet kitu konkrečiu būdu parodykime jiems savo paramą.

Pažvelkime ir už skautiškos šeimos bei lietuviškos visuomenės ribų (nors čia yra daug progų tarnauti). Pažvelkim į mūsų gyvenamą miestą. Kiek alkstančių — ar aukojome maistą „Hunger center"? Kiek benamių — ar paaukojome jiems drabužių? Psichiatrinėse ligoninėse žmonės miršta iš nuobodumo — ar dovanojome jiem žurnalų, knygų? Ar kada juos aplankėme? Ar pagalvojom apie skardinių dėžučių rinkimą, stengiantis padėti nuo gaisrų nukentėjusiems vaikams? Ar savo senus baldus pasiūlėme paaukoti senelių ar moterų prieglaudai? Kaip apie skaitymą akliems, savanorišką talką ligoninėse, senelių namuose... Kaip galime savo talentais ir profesiniu patyrimu pasidalinti su kitais?

Tarnavimas artimui yra mūsų liudijimas pasauliui, kad gerbiame save ir kitus. Progų labai daug, tik reikia veikti! „Gyvenimas yra Dievo dovana mums. Kaip gyvename yra mūsų dovana Dievui".

Būdama gailestingoji sesuo, dirbdama miesto sveikatingumo skyriuje, kasdien lankausi pas žmones, kurių gyvenimai gali būti vertinami kaip „beviltiški". Su jais dažnai pasirašau kontraktą, atsižvelgiant į tai, ką jie gali padaryti savo gerovės pakėlimui. Kiekvienas pagalvokime, kaip mes asmeniškai galime tai įgyvendinti savo šeimoje, organizacijoje ir visuomenėje. Nelaukime! Pradėkime dabar!

Julija Taorienė

PRISIDĖKIM PRIE GEROJO DARBELIO

Mielos Sesės ir Broliai,

Lietuvių Skautų sąjungos Šalpos skyriaus vardu sveikinu Jus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Linkiu daug laimės ir pasisekimo gyvenime.

Tuo pačiu noriu priminti, kad yra daug mūsų vyresnio amžiaus skautininkų, leidžiančių dienas vienatvėje. Jiems, kad ir mažiausia dovanėlė švenčių proga bus malonus prisiminimas. Jie pasijus nesą vieni ir kad broliai ir sesės skautai juos prisimena. Tokių vargan patekusių skautininkų yra ne tik Lietuvoje, bet ir laisvajam pasaulyje. Jiems ir norime ištiesti pagalbos ranką. Kviečiame ir jus prisidėti prie Gerojo darbelio, pasiunčiant švenčių proga Šalpos skyriui savo auką, rašydami čekį Lithuanian Scouts Association, Inc., LSF Relief Fund. Auką siųskite: Birutė Banaitienė, 84 Margaret Rd., Abington, MA 02351.

Budėdama,
s. Birutė Banaitienė
Skyriaus vedėja

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

VYRIAUSIA SKAUTININKĖ SUKAKTUVINĖJE ŠVENTĖJE

LSS Vyriausia skautininkė Stefa Gedgaudienė, gruodžio 9 d. dalyvavo LDK Gražinos vyr. skaučių būrelio, vadovaujamo s. Lionės Vilimienės, 25 metų veiklos sukakties paminėjime Los Angeles, CA, ir sekančią dieną — Ramiojo Vandenyno rajono metinėje sueigoje. Ta proga taip pat aplankė ASS garbės narę Vincę Jonuškaitę-Zaunienę-Leskaitienę ir dr. Mariją Gimbutienę.

Gruodžio 17 d. dalyvavo skautų vyčių ir vyr. skaučių rengtose Kūčiose Clevelande.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5532
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W.127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Užteršta gimtoji kalba

TURI APSIVALYTI

„Tartum kokiam valkčiui nukritus nuo akių, išvydome, skaudžiai pajutome, kad lietuvių kalba gūžiasi, traukiasi, lyg kokia pavargėlė gali prisėsti tik kamputy prie durų, tik ant slenksčio. Kaip tremtinė — Vilnijos krašte nepriimta į komitetus, įstaigas, kontoras, parduotuves, išvyta iš konferencijų, iškilmingų minėjimų, pasitarimų, netinkama nutarimams, instrukcijoms, direktyvoms, neturtingos giminaitės teisėmis dar glaudžiasi vienoje kitoje mokykloje, lietuviškoje šeimoje... Išginta iš visos Vilnijos, lietuviškų mokyklų čia kaip neišliko. Dejuoja Dieveniškės, Poškai — lietuviškos salelės į pietus nuo Vilniaus. Šalčininkų rajono biurokratai visas lietuviškai rašytas ataskaitas atmesdavo kaip nežinomos genties kalba parašytas. Graudžiai aimanuojant dėl indėnų genčių nykimo, abejingai stebima savo valstybės genčių agonija... Net lietuviškų kaimų, gyvenviečių užrašai ėmė dingti iš pakelių. O ką jau kalbėti apie lozungus ir šūkius, skelbimus ir informaciją".

Šitaip rašo mokytoja Gražina Boguslauskienė. Jos skaudus rašinys paskelbtas š.m. pradžioje pradėtame Vilniuje leisti „Gimtojo žodžio" žurnale Nr. 3 skirtame lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams.

Įsidėmėtinos yra ir minėto žurnalo Nr. 1 vedamojo rašinio (autorius Marcelijus Martinaitis) kai kurios mintys: „Kalba yra dvasios namai, o štai ją paverčiame laikina pašiūre, lyg kas mus išveda iš gimtųjų vietų. Nuo mažens buvom tikinami, kad ir pati kalba laikina, kad šviesioj ateity, kai visos tautos iš bendro katilo prisivalgys, tai ims kalbėti kažkokia kita bendra kalba, kur vietos lietuviškajai dėl tautos mažumo nebūsią. Todėl ja rūpintis ir neverta. Jos reikės tol, kol visi savo kalba susirašys į tą kolektyvinę ateitį... Jau gerokai supurtytas mūsų kalbos medžio kamienas, vėjai aplaužė šakas ir apdraskė lapus, ir jis neteikia malonios paunksmės. Gimtasis žodis jau nutyla namuose, šeimose, kur neretai tik vienas televizorius dienų dienas kalba ir dainuoja už visus gyvus ir mirusius lietuvius. Sučiaupėm burnas, kalbą atidavę tai kalbančiai dėžei. Šalta nuo jos, šalta nuo raštų ir dokumentų kalbos, kartais nuo mokinio ar net darželiniuko parsinešto žodžio". Autorius džiaugiasi, kad visuomenė „pradeda suprasti mus ištikusį kalbos badą. Klausiama ką daryti? Sugrąžinkime kalbą. Nebijokime kalbėti ir tarmiškai, bet bijokime ‚televizoriškai'. Tautoje kalba dar gyva. Kalbėkime, kalbėkime iki paskutinio atodūsio, kalbėkime ir atkalbėsime savo vienintelę, savo prigimtąją kalbą".

Literatė Jolanta Zaborskaitė rašinyje „Kryžkelėje — kelias vienas" (KJT Nr. 227) pastebi, kad Lietuvos kaimo žmogus išlaikė savo kalbą geriau, kaip miestietis. Jis „nepajėgė priimti naujadaro „kolūkis' — jam neoficiali norma buvo tik ‚kolchozas'. Jo kalboje nebuvo ir ‚liaudies gynėjų", o tiktai istrebiteliai, stribai, skrebai. Autorė pasisako prieš per didelį skaičių skolinių, prieš tarptautinių žodžių gausą — „jie kenkia mūsų kalbos dainingai dvasiai". Kalba, kaip jūra — ji pati turi apsivalyti. Kalbininkai turi jai pagelbėti.

*

Inž. dr. Jurgis Gimbutas atsiuntė pluoštą „Lietuvių naujakalbės pavyzdžių, parinktų iš Lietuvos spaudos. Šių eilučių autorius, gavęs iš jo leidimą, čia pateiks minėtos „naujakalbės" pavyzdžius. Štai jie. Svetimžodžiai: aplikacija (quilt), autoavarija, autsaideriai, autsaiderizmas, balionavimas (oreivių), brifingas, dizainas, dizaineris, egzoterinis šou, eschatologinė vizija, etnocidas (kaip genocidas — tautožuda), fakultatyvas, fotojuosta, genofondas (kultūros), gensekas, imanentika, infarktas, insultas, infrastruktūra, kadras (fotografijos), kičas (toks menas), koncepcija, konceptualus, lyderis, metatautinė, monitoringas, miuziklas, normatyvai,-ai, ontokultūrinė, ontologisuotas empiriškumas, ontinė buities samprata, orgtechnika, pankai, pykas, prioritetas, prozodija, reitingas, reketas, reketininkai, rezultatyvumas, santechnikas, smogas, sociumas, socpiezija, solipsistiniai modeliai, stagfliacija, subtitrai (filmų), šefuoti, užprogramuoti, vicepremjierė ir daugybė kitų.

Pateiksime ir keliasdešimt naujadarų, kurių gal didžioji dalis būtų priimtina, kiti gal abejotinos vertės: andainykštis, antrankis, apleistis, atžanga, banda (didelė bandutė), bendrabūvis, gyvensena, ikitolinis, išliktis, išradyba, išradybinė veikla, kainodara, kitamaniai, knygius, kraštietis, kryptingai, liepiniai (elgesio), lietuvaitis,-čiai, mauduoliai (pajūry), nuosrovos (kanalizacijoje), oreiviai (skr. balone), paveldas, pertvarka, pervartas (šimtmečio), pravaikšta, raiška, reikmė, sendaikčių turgus, savalaikis, savieiga, savigyrė, savigriova, savimonė, savistaba, savivala (kanaliz. st.), savižina, sąstingis, snūdžius, stygius, stingulio metai, susimėtyti (susiorientuoti), šviesuolis (žmogus), tarpė (istorinė), trikdžiai, velniažin, žinyba, žinybiniai tyrimai, žiūra, žiūros kampas, draustgiris, įranga, prauostis, šviestuvas (kišeninis), tūptakis (orauosčio), tolinaša (raketų), dvigatelis.

*

Gerai padarė sovietinės Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumas 1990-uosius metus paskelbdamas Lietuvių kalbos metais. Šia proga buvo rekomenduota leidykloms, redakcijoms, organizacijoms, įstaigoms, mokykloms kelti lietuvių kalbos idėjas, gryninti kalbą, laikyti ją valstybine.

Per paskutinius dešimtmečius, plačiai naudojant rusifikacijos priemones, sugriovus darnią Lietuvos mokyklų sistemą, jauni žmonės, baigę tas mokyklas, buvo paveikti rusų kalbos įtakos: „vartoja svetimybes, blogai išverstus žodžius, kontrukcijas iš rusų kalbos ar pan. Sukūrę šeimas ir augindami vaikus, jie dažnai moko juos jau prastos lietuvių kalbos. Miestuose daug vaikų lanko darželius, kuriuose iki 1988 m. rudens jiems buvo brukama rusų kalba. Suprantama, kiek tai padarė žalos" (B. Kondrotas, GŽ Nr. 2).

Nežiūrint valdžios vykdomos priespaudos, per pastaruosius dešimtmečius okup. Lietuvoje buvo išugdyta — paruošta daugybė gerų lituanistų, lietuvių kalbos žinovų, parašyta ir išleista daugybė lituanistinių veikalų. Taigi medžiagos lietuvių kalbos studijoms yra pakankamai, nors trūksta ne propagandinių lietuvių kalbos vadovėlių, gramatikų, žodynų, skaitinių knygų. Tikėkime, kad besireiškiąs tautinis atgimimas padės lietuvių kalbai sugrįžti į savo krašto šeimininkės vietą. O 1990-ji lietuvių kalbos metai tebūna gera paskata šiam tikslui siekti.

b. kv.

LIETUVOS KONSULATE PO KETVERIŲ METŲ

Pokalbis su Lietuvos generaliniu konsulu Vaclovu Kleiza

JURGIS JANUŠAITIS

— Prabėgo ketveri metai kai perėmėte Lietuvos generalinio konsulo pareigas Chicagoje. Sakykite, kokie rūpesčiai ir kokios sėkmės lydėjo Jus šiame laikotarpyje?

— Rūpesčiai — labai žmogiški ir paprasti; norint tinkamai atlikti visus darbus bei įsipareigojimus, kurie išplaukia iš konsulato apimties, reikėtų tam pašvęsti pilną laiką, naudojant tobulesnes komunikacijos priemones, ypatingai dabar, kai padėtis Lietuvoje keičiasi ne mėnesiais, bet savaitėmis ir dienomis. Deja, to negalima padaryti, nes nėra sąlygų.

Sėkmės — jaučiamas didesnis visuomenės pasitikėjimas ir pritarimas konsulato darbams, platesnis ryšių užmezgimas su kitataučiais; svaresnis dėmesys konsulatui iš šio krašto įstaigų bei informacijos šaltinių, kas aišku, irgi yra besikeičiančios padėties Lietuvoje išdava.

x Berods ruošiatės sekančiais metais minėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Koks to minėjimo tikslas, kada ir kur jis įvyks, kokio pobūdžio ir kas minėjime dalyvaus?

— Ruošime minėjimą — priėmimą kitataučiams Vasario 16 dienos proga konsulato ir bendrai visų Chicagos lietuviškų organizacijų vardu. Jis įvyks kitų metų vasario 16 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Pagrindinius ruošimo darbus atlieka iš jaunimo bei kitų organizacijų atstovų sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Birutė Jasaitienė. Esminis minėjimo tikslas — išeiti iš savo uždaros aplinkos ir atkreipti kitų dėmesį į mūsų valstybingumo faktą, su viltimi, jog jis ir vėl bus realizuotas netolimoje ateityje. Jau vien tai, kad išsiuntinėjama per 500 pakvietimų, yra priminimas gavėjams apie Lietuvos teisę į savo valstybingumą.

— Sakote, kad dabar, pakitus sąlygoms bendrauti su Lietuvos lietuviais, atsirado daug, įvairių ir naujų rūpesčių. Gal juos suminėtumėte?

— Paskutiniu metu į konsulatą ateina daug prašymų įsigyti Lietuvos užsienio pasą. Kadangi Chicagos konsulatas pats pasų neišduoda, tai tik tarpininkaujame šiame procese, nes tiesioginis pasų išdavimas yra Lietuvos atstovybės Washingtone ir Lietuvos generalinio konsulato New Yorke jurisdikcijoje. Atvykę iš Lietuvos ne kartą kreipiasi ir su kitais klausimais bei rūpesčiais. Kiek įmanoma, stengiamės jiems padėti. Gauname nemažai prašymų ir iš mūsų pačių apie galimybes nuvykti į Lietuvą ar atsikviesti gimines iš Lietuvos. Juos nukreipiame į atitinkamas įstaigas. Yra padaugėję paklausimai iš kitataučių apie galimybes lankytis Lietuvoje turizmo tikslais.

Pasitaiko ir skaudesnių prašymų, iškylančių iš nesklandumų ar nesutarimų tarp išsikvietusių ir iškviestųjų iš Lietuvos. Dažniausiai tai vyksta ne iš blogos valios, o tik iš stokos vieni kitų artimesnio supratimo, pažinimo. Skiria mus ilgo laiko tarpas, skirtingų politinių bei ekonominių sistemų įtaka, skirtingi žmogaus su žmogumi bendravimo būdai, na, o pagaliau ir skirtingai suprantamų ar interpretuojamų vilčių–troškimų polėkiai. Siekiant to išvengti, reikia daugiau kantrybės, pakantos, nuoširdumo, atvirumo ir, aišku, daugiau progų vieniems kitus geriau pažinti. Esu tikras, kad laiko tekmėje tas įvyks ir problemos sumažės.

— Jūsų, gerb. Konsule, nuomonė apie dabar vykstantį kultūrinį išeivijos lietuvių su Lietuvos kultūrininkais, visuomenininkais, politikais bendradarbiavimą. Ar visa tai nesumenkins išeivijos lietuvių veiklos? Jei taip, kas darytina?

— Bendradarbiavimas (o dar taip neseniai už tą žodį beveik prie sienos statė...) yra būtinas abiem pusėm visose srityse. Bet jis turi būti koordinuotas, planingas, pergalvotas, neišeikvojantis turimų išteklių tiek čia, tiek Lietuvoje. Verta nusistatyti prioritetus ir gal kai kuriais atvejais padaryti net tam tikrą jų atranką. Svarbu atsižvelgti ir į tą faktą, kad bet koks bendravimas iš principo turi būti nepažeidžiantis arba nekompromituojantis mūsų valstybinės ir teisinės pozicijos pasaulyje. Tą, man atrodo, gerai supranta Lietuvos žmonės, tą gerai suprasti turime ir mes. O vis tik kartais pasitaiko tokių apraiškų, kurios šį principą gali sukompromituoti ir mūsų poziciją apsunkinti. Čia jokių kompromisų negali būti.

Kalbant apie talką, ji gali būti visapusiška, ne vienos krypties. Ligi šiol daugiausiai minime paramą Lietuvai, kurios tikrai reikia. Bet ir Lietuva gali mums duoti, talkinti, kiek tai esamos sąlygos leidžia. Pirmoji tokios talkos kregždė yra Čiurlionio ansamblio Clevelande dirigentas, atvykęs čia iš Klaipėdos paruošti ansamblį jo 50-ties metų jubiliejiniam koncertui ateinantį rudenį. O spragų ir trūkumų yra ir pas mus, kuriems pašalinti Lietuvos pagalba labai reikalinga. Turime nepamiršti, kad išeivija neišnyks su Lietuvos nepriklausomybės atgavimu. Ji turės egzistuoti ir toliau. Dešimtmečiais sukurtos tradicijos, didieji parengimai, šventės ir kitos veiklos apraiškos ir toliau liks būtinos ir reikalingos jos egzistencijai išlaikyti bei puoselėti. Tiesa, daug ką reikės keisti, daug ką reikės derinti su tauta, daug ko reikės atsisakyti, bet nebūtų nei prasminga nei naudinga atsisakyti ar taip integruotis, kad išeivijos veikla visai susilpnėtų. Prasmingas bendravimo būdas bus, siekiantis vieni kitus papildyti, praturtinti. Geras pavyzdys yra neseniai vykęs istorinis Šeštasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Jo šaknys ir tradicija — neatskiriama išeivijos, praktiškai JAV-ių ir Kanados, dalis. Ar nebūtų logiška ir vėl už 4-rių metų septintąjį simpoziumą (jie vyksta kas ketveri metai) ruošti čia, o už dviejų metų — 1991 metais — pradėti naują tradiciją Lietuvoje, ruošiant pirmąją pasaulio lietuvių mokslininkų konferenciją? Tik ir čia iškyla klausimas ar visi mokslininkai ten galės laisvai dalyvauti (prisimintina medikų suvažiavimas Kaune ir dr. P. V. Kisieliaus incidentas).

— Dažnai svečiai vieni kitus, o ypač Sąjūdžio veikėjus ir patį Sąjūdį bando nuvertinti. Tas išeivijoje sukelia naują nerimą ir net ardo išeivijos vieningas pastangas. Kokia Jūsų,tuo reikalu pažiūra?

— Demokratiniame krašte visi turi teisę kalbėti ir reikšti savo nuomonę. Bet klausytojas turi teisę viską nepriimti kaip gryną tiesą. Mūsų atsakomybė — sąmoningai, objektyviai vertinti išgirstą žodį, daryti atitinkamas išvadas ir nepasiduoti jausmingoms interpretacijoms. Faktai ir gyvenamojo momento procesai mums kalba aiškiau už žodžius. Tuo pačiu niekam nėra atimama laisvė tikėti ir girdėti tą, ką norima girdėti.

— Ar nemanote, kad mūsų veiksniai turėtų drauge su Lietuvoje vykstančių sąjūdžių veikėjais susitikti bendroje konferencijoje, suderinti veiklos būdus politinėje ir kultūrinėje bei kitose srityse?

— Apie tai jau buvo užsiminta ne kartą mūsų visuomeniniuose pokalbiuose ir spaudoje. Pačiai idėjai pritariu, tik esu abejingas jos įgyvendinimo galimybėms. Patirtis rodo, kad tie veiksniai bei institucijos, kurios siekia veiklos suderinimo, tokius pasitarimus jau vykdo platesniu ar siauresniu mastu. Kiek tai liečia pačią išeiviją, tai pirmiau reikėtų atsakyti į klausimą: Ar mes kada pajėgsime susirinkti į bendrą konferenciją bent savo veiklai suderinti?

— Užsiminėte apie Konsulato išlaikymo rūpesčius. Bet juk turime specialius fondus, siekiančius milijonų, politinei veiklai finansuoti. Turime begales organizacijų. Tad ar iš tų fondų, organizacijų nesusilaukiate finansinės paramos? Juk Konsulatas priklauso diplomatinei tarnybai, o drauge atlieka ir naudingą politinį darbą.

— Karts nuo karto paskiri mūsų vienetai bei asmenys prisideda konkrečia finansine parama prie konsulato darbų. Bet tai išimtys, už kurias esame dėkingi. Vienintelis fondas, kuris parėmė konsulatą informacinės medžiagos paruošime, yra Lietuvių fondas.

— Na ir paskutinis Jūsų prašymas bei linkėjimai išeivijos lietuviams?

— Paskutinių įvykių raidoje yra pavojus pamesti kelią dėl takelio. Norėčiau matyti daugiau šalto protavimo, galimų pasekmių tinkamo apsvarstymo bei pramatymo, aiškesnio darbų koordinavimo tiek savo tarpe tiek santykiuose su tauta, ir didesnio pasitikėjimo vieni kitais. Idėjų mums netrūksta, tik per maža darbininkų joms įgyvendinti. Kol Lietuva nėra laisva, o ji dar nėra laisva, nors kai kada pradedame galvoti ir net elgtis lyg ji tokia būtų, tol mes esame karo padėties stovyje. Vienos ar kitos kovos laimėjimas dar neužtikrina karo pergalės. Kelias į ją yra sunkus, pavojingas, vingiuotas ir pilnas kliūčių. Nuo mūsų visų, pabrėžiu, visų sugebėjimo juo tiksliau keliauti priklausys lietuvių tautos ateitis. Tačiau Biliūno laimės žiburį jau galime matyti pro kylantį rytmečio rūką.

Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza (kairėje) pokalbyje su žurnalistu Jurgiu Janušaičiu.

PAGALBA DARBININKAMS

Gubernatorius Thompson pasirašė įstatymą, kuriuo patvarkoma, kad tarnyboje sužeistiems darbininkams būtų greičiau išmokama kompensacija.

PASTOGĖ BENAMIAMS

Chicagos arkivyskupija šiaurvakarių priemiesty atidarė pastogę benamiams, kur galės apsigyventi keturios šeimos. Adresas neskelbiamas. Pusę išlaidų reikiamam remontui apmokėjo Illinois šalpos departamentas.

DIDŽIAUSIAS VISUOMENĖS PRIEŠAS

Etninė pasakėlė

ANTANAS MUSTEIKIS

I

I

Anais laikais vienoje gražioje karalystėje gyveno trys broliai ir jaunylė jų sesuo, paversta undine...

Atsiprašau. Aš susipainiojau. Iš tikrųjų tai atsitiko ne per seniausiai. Karalystė prarado savo karalių ir buvo pavergta nuožmių svetimo krašto valdovų. Dėl to daug žmonių, viską palikę, pabėgo iš savo tėvynės kitur laisvės ir laimės ieškoti. Jų tarpe viena jauna bėglių pora, klajodama po įvairias šalis, praturtino pasaulį keturiais vaikais...

Ir vėl aš privalau atsiprašyti, nes sumaišiau atžalų lytis. Jų augo trys seserys ir vienas brolis, ir pastarasis nebuvo nė kvailutis, kad pagal tradiciją privalėtų kažką praganyti. Anaiptol. Galima dar ir pabrėžti, kad jis buvo apdovanotas gausiais talentais, kurie jį galino prasiveržti į savo pasirinktos profesijos viršūnę. Tad gal neatsitiktinai jo charakterio bruožai kupantys miklumu bei šmaikštumu, simboliškai buvo įpinti į jo pavardę: jis buvo pažymėtas vikrios žuvies — karpio vardu. Ir vargas jį sugauti plačiuose vandenyse. Ir dar didesnis vargas buvo sučiupti jį Šiaurės Amerikos kontinente, kai jis, nusimetęs žvynus, skrajojo sausumoje.

Jo tėvai buvo emigravę iš Lietuvos dvidešimtojo amžiaus pradžioje. Pirmiausia jie sustojo Londone, Anglijoje. Po to Montrealyje, Kanadoje, Grand Rapids (Michigano valstijoje) ir Topekoje (Kansas valstijoj). Ir kiekvienoje, taip sakant, pastotėje jiems gimė po vaiką. Mūsų herojų galima pateisinamai vadinti antrosios kartos šiaurės amerikiečiu — tos kartos, kurios elgsena yra dviejų kultūrų apipavidalinta ir tarp jų besiblaškanti, o tai dažnai praveria duris į visuomenės problemą.

Gimė jis Montrealy, bet savo drąsiais žygiais pasižymėjo ir pagarsėjo JAV abiem aspektais: objektyviuoju ir subjektyviuoju. Nes ne tik jo visuomenė suteikė jam aukščiausią pasirinktos profesijos titulą, bet ir jis pats tikėjo, kad to nusipelnė. Tačiau visais kitais atžvilgiais jisai nesutaikomai susikirto su savo visuomene.

Nuo Vidurinių amžių Lietuvos istorija gausi kilmingųjų su Karpio pavarde. Jie buvo valstybės didikai, religiniai hierarchai, maištininkai ir t.t. Tik nežinoma, ar mūsų žymūnas galėjo išvesti savo giminystę iš aukščiau paminėtųjų. Jo asmens dokumentai pavardę raidžiuoja Karpovicz. Tačiau mūsų apsukruolis, paveiktas kanadietės pradžios mokyklos mokytojos, kuri gal buvo lietuvių kilmės ar susipažinusi su baltų kalbomis, tą pavardę sulietuvino ar atlietuvino. Tad jis pasivadino Karpiu. Ta proga ir jo krikščioniškas vardas Albinas buvo suanglosaksintas į Alviną. Taip dviskiemenis Alvin Karpis tapo smaguriaujančių laikraščių reporteriams neišsenkančiu žygių šaltiniu visoje Šiaurės Amerikoje. Beje, Federalinis kvotų biuras, čia trumpai vadinamas FBI, pripažindamas aukščiausą profesinį titulą, jį pavadino didžiausiu visuomenės priešu — Public Enemy Number One.

Tūli Karpio tipo asmenys švysteli padangių erdvėse kaip meteorai ar nemigos naktimis žaltvykslių slogučiais rausiasi ramių žmonių pasąmonėn, o po kiek laiko pražūva iš žinios klaidos akiračio, kai savo gyvenimo žygį užbaigia policijos kulka širdyje, elektrinėje kėdėje ar trūnėdami kalėjimo vienutėje. Jų nusikaltimai margina laikraščių skiltis, radijo pusvalandžius, išgražinami bei pakeliami į legendų lygį kitų žmonių pastangomis, bet Karpis yra lyg ir išimtis, nes pats paliko savo žodinę istoriją, įrašydinęs į juostelę 600,000 žodžių. Iš jos laikraštininkas Bill Trent išlasiojo, paruošė bei suredagavo „Alvin Karpis Story", kurią išleido Milan & Georghegan leidykla 1971m.

Jei kam dabar kyla kreiva šypsena dėl mano temos pasirinkimo bei sąsajos su lietuvybe, ką padorus žemaitis nuo Kretingos išreikštų šiais žodžiais: „rado Jonis kumelę, nors ir viena akele", — aš turiu atsakymą. Garsiaisiais Karpio nuopelnais varžytis lygią teisę turi trys tautybės: lietuviai, kanadiečiai ir amerikiečiai. Nes jo tėvai buvo lietuviai emigrantai, gimė jis Kanadoje, o brendimo metai ir ypatinga veikla buvo sąlygoti JAV aplinkos. Tad šia prasme pasirinktoji tema yra visuotinė, atskleidžianti kelių kultūrų susikryžiavimą viename asmeny.

Ši antrosios kartos šiaurės amerikiečio apžvalga turi porą paskirčių. Pirma, teks atsakyti į knygos įvado autoriaus bei jo cituojamo autoriteto (Ben Hecht) iššauką — drąsų tvirtinimą, kad nusikaltėlis yra antisocialinė mūsų dalis (pirmykštė) — beždžionė, paniekinančiai, atmetamai spardanti doleri"... Antra, teks pažvelgti į mūsų žymūno ryškesnius bruožus ir juos tapatinti su atitinkamais tautiniais pavidalais.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

ĮNAŠAI LIETUVIŲ FONDUI

Į vykdomą Lietuvių Fondo piniginį vajų savo įnašais paskutiniu metu įsijungė: Gintaras ir Valė Čepai iš Quincy, įnešę 250 dolerių; Stasys Augonis iš So. Bostono, Tomas Ashmanskas iš Quincy ir Kajetonas Šidlauskas iš Roslindale, įmokėjo po 100 dolerių. Kiti numato artimiausioje ateityje padidinti savo ankstyvesnius įnašus, o tie, kurie dar nėra nariai, stoti nariais, kad būtų sudaryta numatytoji vajaus suma (100,000 dol.), būtina gauti 50,000 dolerių sumai, pažadėtai su sąlyga, kad visi kiti sudės 100,000 dolerių. Šis akstinas yra paveikus.

NAUJA PRAPLĖSTA VALDYBA

Gruodžio 10 d. Šv. Petro lietuvių parapijos salėje įvykusiame LB Bostono apylinkės susirinkime išklausyti veiklos pranešimai, priimta ir patvirtinta finansinė apyskaita, išrinkta nauja valdyba ir kontrolės komisija. Susirinkime dalyvavo 52 asmenys, daug jaunesnės kartos atstovų.

Iš svarbesnių apylinkės darbų pažymėtini: Antano Škėmos veikalo „Pabudimas" vaidinimas anglų kalba, „Ratilio" koncerto surengimas, Tragiškųjų birželio įvykių minėjimas su Sibiro tremtinio kun. Alfonso Svarinsko pranešimu ir t.t. Dabar kasoje yra daugiau negu 1,500 dolerių.

Į naują valdybą išrinkti: Brutenis Veitas, Kazys Bačanskas, Gintaras Čepas, Stasys Gošta utas, Darius Ivaška, Šarūnas Norvaiša, Marius Žiaugra, Daiva Veitaitė-Neidhartienė, Rima Štuopienė, Romas Buivydas, Angelė Grigonienė, o į kontrolės komisiją: Edvardas Bublys, Henrikas Čepas ir Viktoras Kubilius. Naujai išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstys. Daug metų apylinkės pirmininku buvo Brutenis Veitas.

Susirinkimui pirmininkavo Viktoras Kubilius, o sekretoriavo Antanas Januška.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAI

Brocktono ir apylinkės lietuviams Vasario 16-sios minėjimas rengiamas ateinančių metų vasario 11 d. Jis bus dviejų dalių: 10 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišios už Lietuvą, o 3 val. po pietų salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas, kuriame pagrindiniu kalbėtoju bus Saulius Sužiedėlis iš Washingtono, o meninę programą atliks Bostono vyrų sekstetas. Minėjimu rūpinasi Brocktono Lietuvių Taryba.

LB Cape Codo apylinkė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimą ruošia ateinančių metų vasario 18 d. Centerville. Į jo programą įeina: 12 val. šv. Mišios, kurios bus atnašaujamos Our Lady of Victory bažnyčioje, o tuoj po pamaldų salėje prie bažnyčios vyks iškilmingas susirinkimas. Jame pagrindiniu kalbėtoju bus Donatas Šatas, o meninę programą atliks sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojamas kom. Jeronimo Kačinsko.

Bostono ir apylinkės lietuviams Lietuvos laisvės šventės minėjimas ruošiamas ateinančių metų vasario 18 d. Juo rūpinasi Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius, talkinamas kitų organizacijų.

JUOZO IR SOFIJOS STAŠAIČIŲ SUKAKTIS

Savo vedybinio gyvenimo 50-ties metų sukaktį mini Juozas ir Sofija Stašaičiai iš Brocktono. Tuo pagrindu gruodžio 24 d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje atnašautos jų intencija šv. Mišios, po kurių puota vyko Ridder Country Club Whitmane.

Sukaktuvininkai išaugino ir išmokslino tris vaikus: Gražiną, Algimantą ir Kęstutį, o taip pat įvairiais būdais reiškiasi lietuviškoje veikloje. Jie yra uolūs vietos lietuvių parapijos rėmėjai, jų namų patalpomis kurį laiką naudojosi Brocktono šeštadieninė lituanistinė mokykla, kol ji veikė; Sofija Stašaitienė buvo LB Brocktono apylinkės pirmininkė, o Juozas Stašaitis daug sielos įdėjo į šaulių veiklą, būdamas Martyno Jankaus kuopos ir Trakų rinktinės pirmininku, redaguodamas šaulių skyrių „Darbininke". Paskutiniu metu jis daug laiko ir darbo skiria paminklinio kryžiaus statybai, kuri, pagal jo projektą, vykdoma prie Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios.

AUKA SEINŲ LIETUVIŲ ŽIDINIUI

Pagal „Laisvės Varpo" paskelbtą informaciją apie Punsko-Suvalkų-Seinų trikampio lietuvių Lenkijoje sumanymą pastatyti Seinuose lietuvių kultūrinį židinį, 50 dolerių tam reikalui per „Laisvės Varpą" paaukojo Jonas Šuopys iš Brocktono. Tai bene pirmoji atskiro asmens iš Bostono ir apylinkės auka tai statybai. Anksčiau panašią auką yra paskyręs Tautinės sąjungos Bostono skyrius. Kaip Antanas Suraučius iš Lenkijos rašo, Punsko, Suvalkų, Seinų trikampiui Lenkijoje dabar reikalingas toks dėmesys, koks 1920-1939 metų laikotarpyje buvo skiriamas okupuotam Vilniaus kraštui. Priešingu atveju į istoriją teks nurašyti dar vienos lietuviškos srities nustojimą. Gautas aukas Seinų lietuviškam židiniui „Laisvės Varpas" skelbs savo laidose ir spaudoje.

ŠAUNUS KONCERTAS

Gruodžio 17 d., So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje surengtas Lietuvių Fondo koncertas buvo sėkmingas visais atžvilgiais. Publikos prisirinko daug, programa buvo įvairi ir įdomi, nuotaika pakili. Publika buvo tiek patenkinta, kad net du kartus pagerbė programos atlikėjus atsistojimu, kiekvieną atliktą dalyką palydėjo griausmingais aplodismentais.

Visi trys koncerto programos atlikėjai pasirodė aukšto lygio menininkais, sugebančiais perduoti kiekvieną atliekamą dalyką taip, kad jis būtų patrauklus, sublizgėtų naujomis varsomis. Tai ypač ryšku buvo operos solisto Vaclovo Daunoro pasirinktoje programoje, kurioje buvo tokie dalykai, kaip Pilypo arija iš Verdi operos „Don Carlos" ir Abariaus harmonizuota mūsų liaudies daina „Dėdės Jono polka".

Pianistas Robertas Bekionis ne tik akompanavo sol. V. Daunorui, bet dar gana prastoku pianinu paskambino solo F. Liszt „Miserere", koncertinę parafrazę Verdi operos „Il Trovatore" temomis. Abiem atvejais jis sužibėjo, kaip „Superb pianistas", — komp. Jeronimo Kačinsko žodžiais tariant.

O aktorius Algirdas Grašys pavergė koncerto dalyvius Antano Miškinio eilėraščio „Lietuvai" subtiliu perteikimu bei savo pasakojimais įvairių aktualijų iš Lietuvos gyvenimo ir nuotykių su aukštaičiais, žemaičiais, suvalkiečiais ir dzūkais. Publika kvatojo, susiriesdama, besiklausydama jo pasakojimų.

Koncertu vietoje rūpinosi Lietuvių Fondo įgaliotiniai: Kazys Bačanskas, dr. Eduardas Jansonas ir Petras Viščinis. Jie daug pasidarbavo, kad koncertas būtų gerai išreklamuotas ir sėkmingas publikos ir koncerto tvarkos atžvilgiu. O Lietuvių Fondo vadovybė pasirūpino, kad svečiai menininkai pasiektų Bostoną, o publika būtų aprūpinta dailiai išleista koncerto programos knygute.

Koncertą pradėjo ir užsklendė Lietuvių Fondo įgaliotinis Petras Viščinis, iškeldamas Lietuvių Fondo atliekamą reikšmingą darbą ir kviesdamas visus jungtis į jį. Koncerte gauta aukų, kurių stambiausia buvo 1,000 dolerių. Tai inž. Juozo ir Elenos Rasių iš Cambridge papildomas įnašas.

Koncertu sudaryta Bostono ir apylinkės lietuviams reta kultūrinė atgaiva, sustiprinti ryšiai su tautos kamienu, aukštai iškeltas Lietuvių Fondas, kuris siekia sutelkti kiek galima didesnę sumą Lietuvos atstatymui, o tos sumos nuošimčiais rėmti įvairius lietuviškus reikalus.

LAISVĖS VARPAS

Vienintėlė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa, perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton. MA 02402, telefonas: (508)586-7209 Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508)587-9898. Žinias galima perduoti Faxu, skambinant telefonu: (508)586-7209. Tuo tarpu telefonas ir Fax yra toje pačioje telefono linijoje, tad dėl žinių perdavimo Faxu reikia pirma paskambinti telefonu, prašant, kad būtų įjungtas Fax.

RENGINIAI

Gruodžio 31 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje Lietuviškos Skautybės fondo ruošiamas Naujų Metų sutikimas.

Vasario 11 d. Br ‹tono Lietuvių Tarybos rengiamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas.

Vasario 18 d. Cape Code ruošiamas Vasario 16-sios minėjimas, kuriuo rūpinasi LB Cape Codo apylinkė.

Vasario 18 d. Bostone rengiamas Lietuvos laisvės dienos minėjimas, kuriuo rūpinasi Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius.

Balandžio 22 d. Lantana restorane Randolphe metinis Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas.

Gegužės 6 d. Brocktone kun. Alberto Abračinsko kunigystės 50-ties metų jubiliejaus minėjimas.

Gegužės 6 d. 2 val. po pietų So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos salėje komp. Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas, rengiamas LB Bostono apylinkės.

P. V.

Albina Pajarskaitė, Lietuvos „Caritas" pirmininkė, po pranešimo Ateitininkų taryboje tarp J. Damušienės ir kun. R. Repšio. Nuotr. R. Kubiliūtės

KOMUNISTŲ PARTIJOS MONOPOLIUI ŽLUNGANT

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Išgirdus pranešimą, kad Lietuvos Aukščiausioji taryba savo š.m. gruodžio 6 dienos sesijoje nepriėmė konstitucijos pakeitimo, kuris leistų Lietuvoje įvesti daugpartinę sistemą, buvo daugiau negu skaudžiai nusivilta. Pagal didžiosios spaudos informaciją (The Plain Dealer, gruodžio 7 d.), tetrūkę tik devynių balsų. Visą laisvojo pasaulio išeiviją būtų sukrėtusi nusivylimo ir pasipiktinimo banga, jei ne sekančios dienos visose televizijos programose paskelbta žinia, kad Lietuvos Aukščiausioji taryba antru balsavimu pagaliau priėmė konstitucijos šešto paragrafo pakeitimą, kuriuo yra panaikinamas komunistų partijos monopolis ir įteisinama daugpartinė sistema. Balsavimo rezultatai parodė, kad už pataisą balsavo 243, prieš — vienas.

Žinių komentatoriai taip pat pastebėjo, kad Lietuvos pavyzdžiu sėksianti Estija. Po daugelio mėnesių, Estijai pavykus pralaužti tylos sąmokslą ir ilgą laiką pirmavus pasaulinių žinių arenoje, Lietuvos vardas jau prasiveržia svarbiausių naujienų eilėse.

Džiugi žinia, bet tuo viskas nesibaigs. Tai tik pirmas žingsnis „ilgoje kelionėje į laisvą Lietuvą". Toks „antikonstitucinis" veiksmas bus svarstomas Maskvoje, juo labiau bus susirūpinęs Gorbačiovas. Ar Lietuva iš tikro pirmauja sovietinio kalėjimo pamatų griovime? Kiek dar kenčiančių sovietinių respublikų paseks jos pavyzdžiu? Nors rezultatai dar neaiškūs, bet moralinis laimėjimas yra labai didelis tiek viso pasaulio, tiek ir išeivijos akyse. Atsargiai žengiant ekonominio savarankiškumo takeliu, vengiant tiesioginės konfrontacijos ir riaušių, palaipsniui einama laisvės atgavimo link. Panaudojus demokratijų pripažintą parlamentarinio kelio metodą, kaskart vis daugiau laimima. Išeivijai belieka nešokinėjant iš džiaugsmo stebėti ir laukti, nes gyvenimo patirtis rodo, kad „juokiasi tas, kuris juokiasi paskutinis". Jei bus lemta, laikui atėjus, mes paskutinieji juoksimės ar verksime iš džiaugsmo.

Norisi sušukti „Valio" Lietuvos Aukščiausiajai tarybai, turėjusiai drąsos ne tik beveik vienbalsiai priimti tokį svarbų nutarimą, bet išdrįsusiai iš viso tą klausimą statyti balsavimui.

Jei sistema sužaloja protą, ji yra bloga. Jei ji sužeidžia charakterį, ji yra pagedusi. Jei ji sužeidžia sąžinę, ji yra kriminalinė.

V. J. Budrikas

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v. v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

CLASSIFIED GUIDE

DĖMESIO! Nuo lapkričio 11 d., skambindami į Chicagos priemiesčius, vartokite **„area code" (708).**

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. **767-0600** arba **778-3971.**
Adresas **6600 S. Pulaski Rd.**
One stop Real Estate

FOR SALE Property on Lk Winnebago, Tn of Van Dyne, Fond du Lac City, Wi. 100 Ft. Lk Frontage on a 100 X 767lot, Lvg room, Kitchen, Lndry room, bath and 2 bdrms. Approx 1,532 sq. ft. lvg area, 2 enclsd additions, 1 cr garage. Yr. round home on a great lake. **Call 708-297-8437.**

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN
BERWYN, IL 60402
Pirkdami naujus, arba gerame stovyje vartotus automobilius ir sunkvežimius, **apsilankykite** Anderson Bros. Ford. **RAIMUNDAS (Ray) BARTAŠIUS** jums sąžiningai patarnaus ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

"ATTENTION — GOVERNMENT HOMES form $1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. **Call 1-602-838-8885 Ext. GH 7765.**

Parduodame greičiau už didesnę kainą!
Įkainojimas veltui!
Perkame ir parduodame visose JAV valstijose.
Išlavinti ir patyrę tarnautojai.
MLS kompiuteris.
Perkame-parduodame ir mažas ir dideles nuosavybes.
Vietinė įstaiga.
ALEXANDER J. MOCKUS REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

HELP WANTED

AUTO BODY TECHNICIAN
Minimum 5 years experience, own tools and speak some English. Apply at:
DOCTORS AUTO BODY
7410 S. Harlem Bridgeview, Ill.

MOBILE MECHANICS
Experienced mobile mechanics needed for SW Chicago trailer repair company. Must have knowledge of area. Excellent benefits package.
Please call between 9 am & 4 pm.
708-780-9292
Please respond in English.

LAUNDRY ATTENDANT
Full or part time. Experience helpful but will train. Must be able to communicate in English. Apply In Person. THURSDAY, Dec. 28th. From 9 am to noont at
2355 W. York St.
Blue Island, IL
708-389-7474

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

POVILAS PETKEVIČIUS

LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektyvios ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir suktas. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

SU SESELE DOROTHEA ŠALČIŪTE ATSISVEIKINUS

Beveik visi Chicagos laikraščiai paminėjo ses. Marijos Dorotheos Šalčiūtės mirtį, jos atliktus darbus sveikatos srityje, jos administracinius gabumus ir pasiaukojimą. Tai Šv. Kazimiero seserų vienuolijos narė, kuri vienuoliškame gyvenime išbuvo daugiau kaip pusšimtį metų.

Ses. Dorothea mirė po trumpos ligos Šv. Kryžiaus ligoninėje gruodžio 17 d. Su ta ligonine ji buvo susiejus 27 metus, o beveik pusšimtį metų rūpinosi sveikatos reikalais. Gimusi kaip Marion Juliana Šalčiūtė Sheboygan, Wisconsin, ji kaip jauna mergaitė persikėlė į Chicagą, ir įstojo į Šv. Kazimiero kongregaciją. Prieš centrinį vienuolyno namą buvo tuščias laukas žemės, ant kurios vėliau išdygo Šv. Kryžiaus ligoninė. Jauna kandidatė tą žemę matė, bet dar nė nesvajojo, kad kada nors ji turės rūpintis čia ligoninės statyba ir kitų sveikata ligoninėje.

Ses. Dorothea 1931 m. rugpjūčio 15 d. padarė paskutinius vienuoliškus įžadus. Tų pačių metų rugsėjo mėnesį ji gavo diplomą iš Šv. Jono gailestingųjų seserų (nursių) mokyklos Springfielde, Ill. Taip pat tais pačiais metais ji buvo paskirta į Šv. Kryžiaus

A. a. ses. Dorothea Šalčius

ligoninę operacinės naktine prižiūrėtoja. Ir toliau ėjo jos darbai ligoninėse. Nuo 1934 m. ji buvo Šv. Kryžiaus ligoninės administratorė, nuo 1951 m. Loretto ligoninėje administratorė

1957-1962 m. ji buvo paskirta 10-ties milijonų dol. naujos ligoninės statybos direktore. Jai pavesta pastatyti didelę ligoninę, kurią dabar galima matyti ir ją pasidžiaugti.

Kai pastatė šią didžiulę ligoninę, ji išvyko sutvarkyti Antelope Memorial ligoninės Neligh, Nebr. 1970-1978 m. buvo išrinkta Šv. Kazimiero vienuolijos vyriausios tarybos nare, prižiūrinčia su kitomis visos vienuolijos veiklą ir tikslų siekimą. Jau 1977 m. vėl buvo paskirta Šv. Kryžiaus vyriausia prezidente ir išbuvo tose pareigose iki 1985 m.

1984 m. ses. Dorothea gavo Chicagos „Senior Citizens Hall of Fame" garbės pripažinimą už praeities darbus ir nuopelnus. Ji būtų asmeniškai to nepriėmusi, bet vienuolijos vardu sutiko dalyvauti, nes ta garbė skirta vienuolijai, kuriai ji priklausė.

Taip pat velionė buvo prezidentė St. Louis universiteto, kur gavo administracijos magistrės laipsnį, ligoninių administracijos alumnų prezidentė. Ji turėjo Amerikos vyskupų konferencijos specialų pavedima aplankyti San Domingo raupsuotųjų ligoninę, įvertinti jos administraciją, tarybą, vietą ir padaryti administracines sveikatos aprūpinimo rekomendacijas.

Ji buvo daugelio Amerikos, ypač katalikų, ligoninių draugijų narė, pirmininkė, garbės narė. Jos darbas ir pastangos, jos sveikatos priežiūros administravimas buvo žinomas visiems. Velionė ilgus metus buvo ne tik ligoninių taryboje, bet ir pranešėja metiniuose ligoninių nursių ar administraciniuose draugijų susirinkimuose.

Šv. Kazimiero vienuolija a.a. ses. M. Dorotheai Šalčiūtei už jos atsidavimą sveikatos reikalams, už jos darbus ligoninėse vienuolijos vardu, už jos didelį pasiaukojimą dėkinga ir po mirties ją visuomet prisimins.

Už jos sielą šv. Mišias laikė jos pusbrolis iš Milwaukee vyskupijos kun. J. Juknialis, dalyvaujant daugeliui kunigų. Laidotuvėse ir pamaldose dalyvavo didelis būrys jos giminių, vienuolijos narės, Šv. Kryžiaus personalo dalis ir daugelis ją pažinusių žmonių. Ses. Dorothea Šalčiūtė mirė, bet jos darbai vienuolijai, ligonių sveikatai, ligoninėms ir rūpestingas atsidavimas ligoninių administracijai liks, kaip pavyzdys ir visoms likusioms šioje žemėje tęsti jos darbus. —

* *

Išsilaisvinimas iš blogų įpročių yra svarbiausia iš visų laisvių.

Ed. Howe

Grožis be gėrio yra namas be durų, burlaivis be vėjo, šaltinis be vandens.

Italų priežodis

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad

A.†A.
RITA VIKTORIJA GRINIENĖ

mus apleido 1989 m. gruodžio 26 d.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Antanas, sūnūs Jonas, Tomas, Petras ir Mikas su šeimomis, brolis Algirdas Olis su šeima.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, gruodžio 28 d. nuo 3:30 iki 9 v.v. Peterson-Ryberg koplyčioje, 435 N. York, Elmhurst, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gruodžio 29 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į St. Alexis, Bensonville, IL parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direkt. Robert G. Chapelle. Tel. (708) 834-1133.

A.†A.
KAZYS JUKNELIS

Gyveno Melrose Park, IL.

Mirė 1989 m. gruodžio 26 d., 2 val. ryto, sulaukęs 81 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Liudvinavo valsč., Padovinio kaime. Amerikoje išgyveno 39 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Jadvyga, duktė Rasa Juknelytė, sūnus Vytautas, marti Karen; anūkai: Dana, Nicholas, Kara ir daug giminių Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Priklausė Liet. Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Piliečių klubui, Lietuvių Fondui.

Kūnas pašarvotas gruodžio 27 d., trečiadienį nuo 3 iki 9 v.v. Borman koplyčioje, 1600 Chicago Ave., Melrose Park, IL.

Laidotuvės įvyks gruodžio 28 d., ketvirtadienį. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Sacred Heart parapijos bažnyčią, 15 Ave. & Iowa St., Melrose Park, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, duktė, sūnus, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Borman Funeral Home. Tel. (708) 344-0714.

JAUDINANČIOS VAIKŲ DAINOS

Š.m. gruodžio 2-3 dienomis dainingų Lietuvos vaikučių šurmulys vėl sujudino gimtąją tėvų žemę. Močiutės, tėveliai, muzikos mokytojai, ruošdami mažuosius dainininkus pasirodymui, nerimavo, puošė juos, ramino patys save, puoselėjo dideles viltis... Su džiugesiu prasidėjo vaikų konkursas „Dainų dainelė 90", kurio dalyviai, mažieji dainininkai, vėl pusmečiui prikaustys visos Lietuvos dėmesį. Ir taip kas antri metai. Išgirdę kviečiamuosius „Dainų dainelės" garsus suaugę atideda į šalį jų neatidėliojamus darbus, mažieji įkaitę parbėga iš kiemo ir...

„Aš padainuosiu dainų
dainelę,
Aš dainų bernužėlis..."

Mes, Lietuvos vaikų fondo laboratorijos „Sadutė" vadovai, ilgai galvojom, svarstėm kaip panašią vaikystės šventę galima surengti Amerikos lietuvių bendruomenės vaikų tarpe, o gal ir dar plačiau. Nutarėm šias mintis aptarti atvykę į Ameriką lietuvių bendruomenės tarpe.

Gruodžio 16 dieną mes, Amerikos lietuvių bendruomenės švietimo tarybos vadovės Reginos Kučienės pakviesti, dalyvavome Chicagos K. Donelaičio lituanistinės mokyklos kalėdinėje eglutėje kartu su tėveliais ir mokytojais džiaugėmės turtinga vaikų programa. Gruodžio 18 dieną Švietimo taryba ir „Sadutė" atskirame nuoširdžiame pokalbyje svarstėme įvairias gražias mintis dėl Amerikos Lietuvių ir Lietuvos vaikučių draugystės. Nuoširdžiame pokalbyje buvo pritarta ir žemesnio turinio kvietimui lietuviškos dainos ir žodžio konkursui.

„Sadutė" kviečia visus Amerikos lietuvių bendruomenės tėvelius ir mamytes, senelius ir močiutes padėti Jūsų vaikams ir anūkams paruošti namie audio arba video kasetę, kurioje būtų: 1) vaikų įdainuotos dvi trys dainelės lietuviškai, tarp kurių viena daina — tai lietuvių liaudies daina, kitos — laisvo pasirinkimo dainos; 2 skambant lietuvių liaudies melodijoms

„Sadutės" simbolis

vaiko padeklamuoti 2-3 eilėraščiai lietuviškai.

Tokiu būdu paruoštus darbelius kviečiame siųsti adresu: Regina Kučienė, 8626 South Mozart, Chicago, Ill. 60652, iki 1990 m. balandžio 1 d.

Gražiausi ir kūrybiškiausi darbeliai bus įvairiai pažymėti. Tą yra pasiūlę

— Amerikos Lietuvių Bendruomenės Švietimo taryba,

— Amerikos Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba,

— Kompanijos International industries pirmininkas Algis Grigas,

— Lietuvos vaikų fondas,

— Kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje „Tėviškės" draugija,

— Spaudos bendrovė „Lituanus".

(Rėmėjų sąrašas gali būti pratęstas, apie ką būtų papildomai pranešta spaudoje. Spaudoje taip pat numatę paminėti kiekvieno atsiųsto audio ar video įrašo autorius). Numatyta, kad patys gražiausi įrašai skambės Lietuvoje 1990 m. birželio 1 d. įvyksiančiame didžiajame vaikų konkurso „Dainų dainelė" laureatų koncerte.

Artūras Medonis, 1974 m. vykusio pirmojo vaikų konkurso „Dainų dainelė" vedantysis, Lietuvos vaikų fondo laboratorijos „Sadutė" vadovas.

1990

Ateinančiais metais pradėk galvoti pirma apie kitus.
Džiaukis šios žemės grožiu. Parašyk meilės laišką.
Pasidalink savo gėrybėmis su kitais.
Pradžiugink vaiką. Būk draugiškas nepažįstamam.
Dėkok Dievui už viską, ką turi.

Sutaikink besiginčyjančius. Atsakyk klausiančiam.
Aplankyk pamirštą draugą. Neįtarinėk, pasitikėk!
Išpildyk pažadą. Atrask laiko. Pamiršk skriaudą.
Atleisk priešui. Atsiprašyk už savo klaidas.

Paklausyk! Bandyk kitą suprasti!
Persvarstyk, ar ne per daug reikalauji iš kitų.
Būk švelnus ir malonus.
Pasijuok truputį. Pasijuok daugiau!
Būk vertas pasitikėjimo. Nepamiršk padėkoti!

Melskis už taiką. Nueik į bažnyčią.
Mylėk ir pasakyk, kad myli. Sakyk — myliu — vėl ir vėl!
Visa tai yra tik lašas artimo meilės jūroje!
Visa tai — paprastos mintys, kurias girdėjai daugelį kartų.
O tačiau jų įtaka — neišmatuojama!
Ateinančiais metais jos gali pakeisti tavo gyvenimą!

Geriausius linkėjimus siunčia pareigūnai ir tarnautojai

STANDARD FEDERAL SAVINGS

Chicago • Downers Grove
Evergreen Park • Hickory Hills • Lombard • Oak Lawn • Palos Heights

PADĖKA
A.†A.
SEVERINA PETRAUSKIENĖ

Mūsų mylima Žmona, Motina, Uošvė ir Senelė mirė š.m. lapkričio mėn. 18 d. ir lapkričio 22 d. buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Nuoširdžią padėką reiškiame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kurie taip gausiai lankė ją koplyčioje ir dalyvavo laidotuvėse.

Dėkojame aukojusiems šv. Mišias, gėles ir Tautos Fondui. Taip pat už pareikštą užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje.

Nuoširdžiai dėkojame parapijos klebonui kun. J. Kuzinskui už maldas koplyčioje. Nuoširdi padėka kun. kan. V. Zakarauskui už maldas koplyčioje, už atlaikymą šv. Mišių bažnyčioje ir už atlikimą apeigų kapinėse.

Dėkojame solistui Vazneliui už giesmes bažnyčioje.

Dėkojame karsto nešėjams: Juozui Graužiniui, Raimondui Petrauskui, B. Landmickel ir anūkams Jonui, Antanui ir Tomui Petrauskams.

Ačiū laidotuvių direktoriui D. A. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Liūdime: vyras Ignas, sūnus Algimantas su šeima.

PADĖKA

1989 m. gruodžio 2 d., sunkios ligos išvargintas, iškeliavo amžinajam gyvenimui

A.†A.
VINCAS DOVYDAITIS

Nuoširdus ačiū visiems atsilankiusiems koplyčioje ir bažnyčioje, ypatingai Juno Beach lietuviams, nepabijojusiems ilgesnės kelionės.

Dėkingi kun. V. Pikturnai už maldas koplyčioje, šv. Mišių auką kartu su kun. A. Senkum ir pamokslą.

Dėkojame sol. O. Jameikienei už giedojimą koplyčioje ir bažnyčioje.

Ypatingai dėkojame J. Jakubauskui už atsisveikinimo pravedimą koplyčioje ir visokeriopą pagalbą. Taip pat už tartą jautrų žodį. Dėkingi Lietuvių Bendruomenės pirmininkui p. Augūnui už atsisveikinimą koplyčioje. Ačiū Juno Beach Lietuvių Bendruomenei, Lake Worth klubui ir artimiesiems puošusiems karstą gėlėmis.

Ačiū visiems užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems lietuviškoms organizacijoms, pareiškusiems užuojautas žodžiu, raštu ar per spaudą, šioje taip sunkioje valandoje. Nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Labai ačiū J. K. Štarams, kurie per keletą metų labai daug padėjo Vincui sergant. Ačiū p. Mozoliauskų šeimai už visokeriopą pagalbą.

Liūdintys: žmona Ona, sūnūs Vincas ir Juozas su šeimomis.

Mielai Mamai

A.†A.
GABRIELEI KORZONIENEI

mirus, jos sūnui RAIMUNDUI ir marčiai DANUTEI KORZONAMS reiškiame gilią užuojautą.

Kęstutis ir Olga Jauniškiai

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — (1-312) 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — (708) 652-1003
Sally Donald M., Jr.

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

x **Ateinantį pirmadienį** yra Nauji Metai — visiems šventė. „Draugas" tą dieną bus uždarytas. Antradienį, sausio 2 d., dirbs kaip kasdien „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė. Po Naujųjų Metų „Draugas" išeis 1990 metų sausio 3 d., trečiadienį.

x **Dr. Marija ir akt. Vitalis Žukauskai** Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikina visus savo gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdami jiems visokeriopos sėkmės — aukoja spaudai.

x **Motinos Marijos Kaupaitės** pažymėjimui galima nominuoti iki ateinančių metų sausio 31 d. Nominacijas reikia siųsti į Marijos aukšt. mokyklą, 6727 S. California Ave., Chicago, Ill. 60629.

x **Horace R. Žibas**, Cincinnati, Ohio, J. Stasaitis, Brockton, Mass., Eug. Budelskis, Schiller Park, Ill., Alfonse Alkas, Tampa, Fla., Caleb ir Bernadete Harris, Worcester, Mass., J. Pečiulis, Munstter, Ind., Gailė Janušonis, Rochester, N.Y., grąžino laimėjimų šakneles su 15 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Pianistas Robertas Bekionis,** M.K. Čiurlionio konkurso laureatas baigęs Lietuvos konservatoriją, aktyviai reiškiasi kaip solistas ir akompaniatorius. Jis akompanuos sol. V. Daunorui sausio 7 d. J. Centre ir pats skambins kelis piano kūrinius. Bilietus į koncertą galima įsigyti **J. Vaznelio prekyboje.**

(sk)

x **Lietuvių Fondui** vajaus proga aukojo: $500 Alfred V. Russas, po $100 Albinas ir Birutė Apanavičiai, Arūnas ir Irena Draugeliai, Julius Karsas, Jonas ir Stasė Latviai, LMKF Waterbury CT klubas, dr. Kazimieras ir Aldona Rimkai, Vacys ir Ona Rociūnai, Stasys Tiškevičius, Juozas ir Marytė Vizgirdai. Lietuvių Fondas visiems dėkoja ir prašo aukas siųsti būstinėn — 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
JONAS NAKAS
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. (616) 983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo
ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

x **Albinas Dzirvonas,** Balfo ir Dainavos uolus narys ir didelis veikėjas, turėjo sunkią širdies operaciją Billings ligoninėje. Tuo tarpu pamažu sveiksta, po kurio laiko žada grįžti namo ir žmonos priežiūroje toliau gydytis. Dabar su juo dar negalima susisiekti ir jo lankyti.

x **Lietuvos Vyčių choro** pietūs ir šokiai bus Lietuvių šaulių namuose ateinančių metų sausio 13 d., šeštadienį. Kviečiami ne tik choro ir vyčių nariai, bet ir svečiai.

x **Sigitas P. Vaznelis,** Villa Park, Ill., Jonas Činkus, Downers Grove, Ill., Kostas Mykolaitis, Detroit, Mich., Albinas Šetikas, Ont., Kanada, J. Petkūnas, Racine, Wisc., Victoria J. Leone, La Grange, Park, Ill., A. Kanaitis, West Hartford, Conn., kiekvienas atsiuntė po 12 dol. auką ir grąžino laimėjimų šakneles. Labai dėkojame.

x **Petras Kaušas,** S. Galesas, Chicago, Ill., Juozas Ališauskas, Chesapeace, Va., Aidas Kriaučiūnas, Indianapolis, Ind., Marija Vieraitis, Ellicott City, Md., B. Paliulionis, Cicero, Ill., Edward Stočkus, Los Angeles, Cal., grąžindami laimejimų šakneles, pridėjo po 12 dol. aukų. Labai dėkojame

x **Kam patinka lietuviška daina,** tas dar skuba šiandien nusipirkti bilietą į Lietuvos ansamblio „Vilnius" koncertą Jaunimo centre sausio 13-14 d. Numeruoti bilietai PATRIA parduotuvėje. Rengia Naujoji Opera.

(sk)

x **Lietuvių Fondui** vajaus proga aukojo: $1,000 Albin ir Jean Banys, $500 Dalia Ažubalytė Woss, $300 Maksiminas Karaška, $200 Petras Mikalauskas, po $100 Česlovas Bankauskas, Matas ir Elzbieta Baukiai, Kristupas ir Irena Daugirdai, Viktoras Lesniauskas, Jonas ir Janina Mikulioniai, Ignas ir Janė Skirgaudai, dr. Robertas Vitas. Lietuvių Fondas visiems dėkoja ir prašo aukas siųsti būstinėn — 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x **Romas Pukštys,** Transpak firmos savininkas, praneša, kad sausio mėn. išvyksta į Lietuvą. Mielai vėl tarpininkaus įvairiais reikalais: pinigai, palikimai, butai. Kreiptis iki sausio 1 d. **Transpak, 2638 W. 69 St., tel. 312-436-7772.**

(sk)

x **Keičiame dolerius į rublius** aukštu santykiu. Padedame įsigyti vertingus daiktus Lietuvoje. Skambinti **312-434-8618 iš ryto arba vakare.**

(sk)

x **Naujausios žinios iš Lietuvos** kasdien girdimos ne tik naujais, bat ir senais Grundig radijais. **Gradinskas, 2512 W. 47 St. 376-1998.**

(sk.)

x **Lėktuvo bilietai jūsų artimiesiems:** Maskva-Chicaga-Maskva nuo **764 dol. iki 797 dol.** Maskva-New Yorkas - Maskva nuo **638 dol. iki 670 dol. Skambinti G. T. International, (708)-430-7272.**

(sk)

x **JUOZAS BACEVIČIUS,** namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, **tel. (312) 778-2233.**

(sk)

x **Darome nuotraukas** pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. (312) 238-9787.

(sk)

x **A. a. Elena Raupėnienė-Kviklytė** mirė gruodžio mėnesio viduryje Vilniuje, eidama 94-tuosius amžiaus metus. Liko sūnus muzikologas Vladas, duktė Pedagoginio instituto dėstytoja Marija Garbačiauskienė, vaikaičiai, proanūkai. Amerikoje gyvena jos artimi giminės — Kviklių, Prunskių, Čepėnų, Garūnų, Gineičių šeimos.

x **Julius ir Birutė Lintakai,** Oak Lawn, Ill., Rožė Didžgalvis, Chicago, Ill., C. Janušauskas, taip pat iš Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Kun. Antanas Naujokas,** Salesian Center, Columbus, Ohio, Vincas Grebliūnas, Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, grąžindami laimėjimų šakneles, atsiuntė po 20 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

x **Dr. Adolfas ir Algė Šležai,** Flossmoor, Ill., Daiva ir Algis Urbaičiai, Fairhope, Al., Laima Degutytė ir Arvydas Jarašiai, Westminster, Col., Jadvyga Jankauskienė, Chicago, Ill., Aleksandra Gylys, Olympia, Wa., Ona Martinkus, Stickney, Ill., kiekvienas atsiuntė po 25 dol. auką grąžindami laimėjimų šakneles arba kitomis progomis. Labai dėkojame.

x **Povilas Ivaška ir Teresė Landsbergienė,** Maryland, K. Gudauskas, Baltimore, Md., O. Bundelis, Chicago, Ill., Viktorija Jonikas, Albinas Dzirvonas, taip pat iš Chicago, Ill., kiekvienas pratęsė prenumeratą su 15 dol. auka. Nuoširdus ačiū.

x **Kun. Petras Kairiūnas,** Calgary, Alberta, B. N. Gaidžiūnas, Mentor, Ohio, Valė Sajauskienė, Baltimore, Md., Jerome Jankus, Chicago, Ill., pratęsdami „Draugo" prenumeratą, pridėjo po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x **Lietuvos keliauninkų dėmesiui.** Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus — lėktuvais, traukiniais ar autobusais — skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą **„VYTIS" 718-769-3300.**

(sk)

x **Kelionė laivu iš Los Angeles į Meksiką!** Lietuvių grupė organizuojama ateinantiems metams, kovo 3-10 d. Registracija vyksta šiuo metu. Kelionę organizuoja **Vida Jonušienė, Amber Travel Service, 11745 Southwest Hwy., Palos Heights, IL 60453, tel. 708-448-7420.**

(sk)

x **Patria dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvė** Chicagoje, sav. A. ir F. Šlutai, atidarė skyrių **St. Petersburg Beach, FL, 400—70th Ave.** Šio skyriaus vedėjai Z. ir E. Radvilai. Abiejose parduotuvėse rasite lietuviškų prekių bei 220 voltų elektronikos ir kitų, Lietuvoje pageidaujamų reikmenų didelį pasirinkimą. Greitai ir saugiai siunčiame jūsų dovanas į Vilnių **kargo — oro linija.** Kviečiame apsilankyti.

(sk)

x **Greit parduodu** vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. (708) 361-5950** arba **(708) 636-6169.**

(sk)

x **Chicagos KASOS skyriai** linki visiems taupytojams linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų ir praneša, kad KASOS įstaigos neveiks: pirmadienį, gruodžio 25, Kalėdų dieną, šeštadienį, gruodžio 30 d. dėl metinių procentų apskaičiavimo ir sausio 1, Naujų Metų dieną.

(sk)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

MALDA

Kur aš eisiu nuo Tavo akių?
Kur aš bėgsiu nuo Viešpaties veido?
Tavo žvilgsnis virš marių tykių
Ir bedugnių putojančių skraido.

Dangaus Tėve, maldauju, padėk
Man pasauly plačiam nepaklysti.
Savo meile uždek ir lydėk
Mano žemės kelionės jaunystę.

Gal gyvenimas bus man rūstus.
Gal keliausiu be vargo ir baimės,
Gal, atvėręs Tėvynėn vartus,
Tenai mirsiu iš džiaugsmo ir laimės!

Viktoras Šimaitis

ŠVENTOS KALĖDOS

Kalėdų šventė yra pati gražiausia iš visų švenčių. Tai Jėzaus užgimimo šventė. Jėzus gimė prakartėlėje, nes užeigoje šventai šeimai nebuvo vietos. Jėzus atėjo į pasaulį, kad atpirktų žmonių nuodėmes. Ar visada mes būname geri, klausome savo tėvelių, senelių ir mokytojų? Aš prašau, kad užgimęs Kristus suteiktų mums šventiško džiaugsmo, kad būtume geri, mandagūs ir mylėtume darbą!

Indrė Žukauskaitė,
Dariaus Girėno lit. m-los
4 sk. mokinė

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖ — VILTIS NAUJIEMS METAMS

Kristaus gimimo šventė, Kalėdos, visiems simbolizuoja viltį, džiaugsmą ir dovanas. Pagalvojus apie visus įvykius Lietuvoje per šiuos metus, galima įsivaizduoti, kad šios Kalėdos bus švenčiamos daug skirtingiau Lietuvoje negu jos buvo švenčiamos per daugelį metų.

Bažnyčios bus pilnos, ir degančios žvakės simboliškai pranašaus daug linksmesnius, laisvesnius Naujus metus. Per šių Kalėdų laikotarpį bus sujungti visi lietuviai nesvarbu, kuriuose pasaulio kraštuose jie gyvena. Esu tikras, kad visi prašysime Kūdikėlio Jėzaus vienos brangios dovanos — laisvės Lietuvai jau ateinančiais Naujais 1990 metais.

Tomas Vasiliauskas, VIII kl.
K. Donelaičio lit. m-la

JĖZAUS ŠYPSNYS

(Kalėdų legenda)
(Tęsinys)

— O taip, Joneli, aš tvirčiausiai prižadu. Aš niekada nepasakojau paslapčių, kurias esu pažadėjusi niekam nesakyti.

— Tad ateik čia į kampą, — tarė Jonas, tempdamas seserį už rankos. — Ar girdėjai sekmadienį tėvo Silvestro pamokslą? Štai ką jis pasakė: „Ką tiktai gera padarėte vienam iš tų mažiausių brolių, man tai padarėte!" Taip, turime ir mes šią žiemą ką nors gera vargšams padaryti.

— Ką mudu galime padaryti? Mums vieniems uždrausta kur nors išeiti.

— Mudu išeisime Kūčių dieną, kai visi išeina į bažnyčią ir auklė Katarina palieka čia mudu vienus namuose. Kol dar turime laiko, tu pasiūsi šiek tiek drabužių neturtingiems vaikams, vietoje to, ką besiuvi juos savo lėlėms. Gausime iš virėjo kiek nors maisto. Pasiimsime su savim visus rublius, kuriuos esame gavę iš močiutės šeimyninių švenčių metu.

— Gerai! — tarė Olga linksmai, nors ji labai nemėgo siūti, — bet baisu, Joneli, žinai, tada yra labai tamsu, daug vilkų. Pernai Kalėdų metu aš girdėjau jų staugimą, gulėdama lovoje.

— Jei tu tokia bailė, aš eisiu vienas, — atsakė Jonas drąsiai. — Tu tiek daug visuomet prikalbi apie vargšus, tai aš manau, kad pas tave dėl jų ir drąsos kiek nors atsiras.

(Bus daugiau)

GALVOSŪKIO NR. 41 ATSAKYMAS

Visos sąlygos, kurios vyksta atmosferoje, vadinasi oras (weather). Mes sakome: šilta-šalta, sausa-drėgna, saulėta-debesuota, ramu-vėjuota ir t.t. Oras diena iš dienos keičiasi. Visų metų oro pasikeitimų suma vadinasi klimatas. yra daug komplikuotų aplinkybių oro kaitai, bet svarbiausia sąlyga yra saulė. Saulė, kaitindama orą, garina vandenį. Tuo būdu ore atsiranda vandens garų. Orui atvėsus, garai virsta mažais vandens lašeliais, kurie sudaro debesis. Kai labai daug ore prisirenka vandens lašelių, pradeda lyti. Lietus gali būti ramus ir audringas. Orą kasdien nuolat stebi oro tyrinėjimo stotys, kurios vadinasi metereologijos stotys. Jų Amerikoje yra arti 300. Pagalbinių stočių yra daugiau negu 5000. Visos stotys telegrafu siunčia žinias į Centrinę stotį, kuri yra Washingtone, D.C. Čia dirba oro tyrimo specialistai, metereologais vadinami. Iš visur surinkę žinias, sudaro metereologinį žemėlapį. To žemėlapio kopijas gauna visi oro pranešėjai ir iš jų TV ar radijo bangomis sužinome visus oro pasikeitimus. Sužinome, kurioje krašto vietoje lyja-sninga, kuri vėjo kryptis, koks oro slėgimas, kur ramus oras, iš kur audra ateina ir t.t. Metereologija yra svarbus mokslas. Iš anksto įspėja besiartinančius didelius viesulus, žmonės pasislepia ir išlieka gyvi.

GALVOSŪKIO NR. 42 SPRENDIMAS

Kai teisėjas atnešė išminčiui dėžutę su tais dviem lapeliais, suvyniotais į ruliuką, išminčius paėmė vieną lapelį, įdėjo į burną, sukramtė ir nurijo. Teisėjas atvyniojo likusį dėžutėje lapelį ir perskaitė „mirti". Tada teisėjas pagalvojo, kad jis suvalgė lapelį, ant kurio buvo parašyta „gyventi'. Tuo būdu jis išvengė mirties bausmės.

GALVOSŪKIO NR. 43 ATSAKYMAS

Skaitlines **„666"** apversti žemyn **„999"** ir bus padidinta pusantrosyk.

TRYS VĖŽLIAI

Du dideli ir vienas mažas vėžlys (turtle) kartą užėjo į vieną užeigą (drug store) ir užsisakė tris porcijas saldaus mišinio. Jiems belaukiant, kol patiekalą paruoš, lauke pradėjo smarkiai lyti.

— Mums reikalingi lietsargiai, — pasakė vienas didelis vėžlys. Antrasis jam pritarė.

Abu nutarė pasiųsti mažąjį vėžlį namo, kad atneštų lietsargius. Tas atsisakė eiti, nes abu tuo laiku gali suėsti jo patiekalą. Abu didieji pažadėjo neliesti jo porcijos. Tada mažasis pažadėjo eiti.

Praėjo viena savaitė ir antra. Nesulaukia abu didieji mažojo vėžlio su lietsargiais. Trečios savaitės pradžioje vienas didysis vėžlys ir sako antrajam:

— Suvalgykim mažojo skanumynus!

— Gerai, — pritarė antrasis.

— Jei jūs taip padarysite, aš neisiu jums lietsargių atnešti, — šaukė mažasis vėžlys iš antros užeigos pusės. Jis ten sėdėjo visą laiką pasislėpęs už mažos spintelės.

GALVOSŪKIO NR. 44 ATSAKYMAS

Sūrį gaus tik pelytė pažymėta raide B.

GALVOSŪKIO NR. 45 ATSAKYMAS

Tikrasis kėdės šešėlis pažymėtas raide D.

GALVOSŪKIS NR. 61

Esu aš musės giminė.
Labai landus ir įkyrus.
Bet jei vieną raidę tik pridėsi,
Naudingą daiktą jau turėsi.
Bet jei tą pačią raidę pamainysi,
Mane jau ant galvos matysi.
Kas aš? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 62

(Žiūrėkite brėžinį)

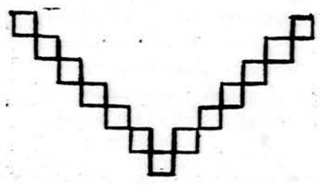

Čia yra labai išsiskėtusi raidė V. Į langelius reikės įrašyti po vieną raidę, iš kurių susidarys du žodžiai, dviejų valstybių pavadinimai. Viena iš jų yra prie Viduržemio jūros, o antroji prie Raudonosios jūros. Kaip vadinasi tos valstybės? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 63

(Žiūrėkite piešinėlį)

Kurio Lietuvos miesto yra šis herbas? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 64

(Žiūrėkite piešinėlius)

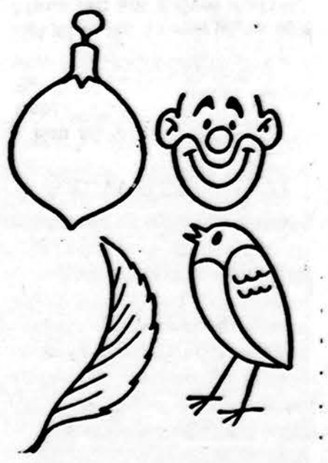

Čia matote vieną nebaigtą eglutės papuošalą. Klaunas be kepurės. Lapo tik pusė. Paukštis be uodegos. Kas reikalinga — pridėkite, kad visi būtų patenkinti. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 65

Koks turi būti skaičius Aukščiausiojo teismo teisėjų, nustato kongresas. Pradžioje buvo penki, bet vėliau tas skaičius keletą kartų keitėsi, bet nuo 1870 metų nustatytas skaičius iki šiol nėra pasikeitęs. Koks yra JAV Aukščiausiojo teismo teisėjų skaičius? (5 taškai)